

Inhoud

1.	Samen aan de slag in de U16 voor Beschermd wonen.....	4
2.	Overige lopende trajecten.....	5
2.1	Hervormingen.....	5
2.2	Maatschappelijke opvang.....	5
3.	Pijlers: inzet in 2025 - 2026	7
	Leeswijzer	7
3.1	Basisset	7
3.2	Woonplekken	9
3.3	Toegang	12
3.4	Aanbieders.....	14
3.5	Sturen op het zorglandschap.....	16
3.6	Jongeren/ jongvolwassenen.....	19
4	Monitoren, dialoog en lobby.....	21
4.1	Sturen en monitoren	21
4.2	Dialoog: leren, informatie en communicatie.....	22
4.3	Lobby	23
5	Financiële samenwerking U16 2025 - 2026.....	25
5.1	Financiële samenwerking	25
5.2	Samenhang met andere financiële stromen	26
5.3	Begroting 2025 – 2026	26
6.	Planning, organisatie en inrichting.....	34
6.1	Mijlpalenplanning.....	34
6.2	Regionale samenwerking.....	34
	Bijlage 1 Begrippenlijst	37
	Bijlage 2 Doelstellingen en pijlers Regioplan.....	43
	Bijlage 3 Verdeling lokale basis per gemeente.....	44
	Bijlage 4 Besluitvorming	45
	Bijlage 5 Kansen en risico's.....	46
	Bijlage 6 Visie op spreiding van BW voorzieningen in de U16.....	48

1. Samen aan de slag in de U16 voor Beschermd wonen

Dit uitvoeringsprogramma (UP) Beschermd Wonen (BW) U16 2025-2026¹ beschrijft wat we in deze jaren willen doen en bereiken. De primaire doelgroep van onze inspanningen zijn volwassen inwoners van de U16² die door psychische of psychosociale beperkingen tijdelijk niet in staat zijn zelfstandig te leven dan wel van wie het vermogen daartoe onder druk staat.

Onze gezamenlijke ambitie is het tijdig realiseren van passende ondersteuning van deze kwetsbare doelgroep. We willen dat mensen een zo gewoon mogelijk leven kunnen leiden, in de eigen woon- en leefomgeving, zodat zij mee kunnen doen in de samenleving. Daartoe organiseren we passende zorg en ondersteuning op die plek waar mensen zich het meest thuis voelen. Dat draagt bij aan hun herstel. Dat betekent dat we zoveel mogelijk uitgaan van ondersteuning in de wijken en dorpen in onze regio. En als er meer nodig is, organiseren we een beschermende woonomgeving, zo kort als mogelijk maar ook zo lang als nodig. Deze ambitie is in het 'Regioplan U16 – Beschermd Wonen' vertaald in drie doelstellingen en 5 pijlers:

1. Inzetten op voorkomen en herstel: lokale toegangen krijgen een grotere rol in de toeleiding richting BW. Gemeenten zorgen voor een passend niveau van lokale voorzieningen (lokale basisset), zoals voorzieningen rondom schulden, dagbesteding/werk en ambulante begeleiding.
Pijlers: 1. Basisset & 2. Toegang
2. Verschuiving naar meer ambulante hulpverlening: inzetten op het bieden van 24- uurs zorg thuis in plaats van het wonen in een intramurale voorziening. Met voldoende woonplekken in alle 16 gemeenten wordt het mogelijk dat cliënten in de regio/eigen gemeente blijven wonen. **Pijlers: 3. Aanbieders & 4. Woonplekken**
3. Gezamenlijk doorontwikkelen en sturen op het zorglandschap: gezamenlijk sturen op een goede spreiding van passende voorzieningen over de gehele U16-regio.
Pijlers: 5. zorglandschap

Utrecht is als centrumgemeente verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. In 2017 bereikten de VNG en het ministerie het akkoord dat deze taak verantwoordelijkheid zou worden van alle gemeenten, zodat ze meer regie en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de zorg voor de eigen inwoners. Deze doordecentralisatie is steeds uitgesteld en op het moment van totstandkoming van dit UP is niet bekend of en wanneer deze alsnog gaat plaatsvinden, maar in de U16 omarmen we deze beweging nog steeds. We willen samen verantwoordelijk zijn voor het beschikbaar houden van passende zorg en ondersteuning voor alle inwoners in de U16. Het uitgangspunt is lokaal wat lokaal kan, regionaal wat meerwaarde heeft.

¹ In bijlage 1 is een uitgebreide begrippenlijst toegevoegd.

² De U-16 gemeenten zijn: Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist.

2. Overige lopende trajecten

Er lopen twee trajecten die invloed gaan uitoefenen op welke werkzaamheden wanneer plaatsvinden: de beleidsnota 'Voorkomen dakloosheid' en het traject gericht op hervormingen van het Beschermd Wonen. Deze kunnen er toe leiden dat het actieprogramma zoals dat in het volgende hoofdstuk is uitgewerkt binnen de looptijd aangepast moet worden. Hieronder volgt een korte toelichting daarop.

2.1 Hervormingen

De doelstellingen uit het regioplan staan nog steeds. Er is wel een verschuiving zichtbaar in de aandacht naar meer nadruk op voorkomen en herstel. Niet alleen na uitstroom uit BW maar ook gedurende de periode dat cliënten BW-zorg ontvangen. Het gaat niet alleen meer om de vraag intramuraal of extramuraal. De focus komt meer te liggen op ervoor zorgen dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid een dagelijks leven kunnen leiden dat zoveel mogelijk overeenkomt met dat van mensen zonder die kwetsbaarheid. Het gaat niet alleen om wonen, maar ook om leefgebieden als werken en leren, sociale contacten, en het regelen van financiële zaken.

Er is een aanzwellende maatschappelijke discussie over de effecten van Beschermd Wonen. De vraag is in hoeverre de aanpak het herstel van cliënten bevordert. En er zijn andere redenen voor een kritische blik naar de inrichting van onze zorg. Allereerst is er een capaciteitsvraagstuk: aanbieders kampen met serieuze personeelstekorten en de verwachting is dat die alleen nog maar zullen toenemen. Ook zijn er financiële vraagstukken. Utrecht werd in 2024 geconfronteerd met een groot financieel tekort, wat leidde tot een taakstelling op Beschermd Wonen. Voor de korte termijn is hier een oplossing voor gevonden, maar de kans is reëel dat we in de toekomst toch met minder geld toe moeten.

Er is daarom in 2024 op verzoek van het RBO een werkgroep van start gegaan die, in een dialoog met aanbieders en cliënten/cliëntvertegenwoordigers, in beeld brengt welke hervormingen wenselijk zijn en hoe we die kunnen effectueren. Dit zal resulteren in een hervormingsplan.

De planning is dat het hervormingsplan er tegen de zomer 2025 zal liggen. Tegen die tijd zal dit UP naast het hervormingsplan worden gelegd en bekijken we in hoeverre aanpassingen nodig zijn.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- We maken een hervormingsplan. Er wordt een overzicht gegeven van welke acties voortvloeien uit het hervormingsplan en deze worden geïntegreerd in dit uitvoeringsprogramma. De planning wordt hierop aangepast.

2.2 Maatschappelijke opvang

Maatschappelijke Opvang (MO) behelst het bieden van een veilige plek aan dakloze inwoners die niet in staat zijn om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Er zijn veel raakvlakken tussen MO en BW. De doelgroepen vallen grotendeels samen. Het gaat veelal om mensen met een psychische kwetsbaarheid, met vraagstukken rondom wonen, participatie, herstel en zelfredzaamheid. Preventieve voorzieningen zijn voor beide doelgroepen meestal passend. Op dit moment heeft 10% van de mensen in de MO een BW-indicatie. De vraagstukken rondom de

beweging van wonen in een instelling naar (zelfstandig) wonen met passende ambulante begeleiding komen overeen.

Utrecht is centrumgemeente voor beide beleidsterreinen, maar er is wel sprake van verschillende financiële stromen. De beleidsvorming wordt nationaal vaak geïntegreerd. Ook in het regioplan staat dat de U16 op het gebied van MO wil samenwerken en leren. In 2023 is besloten dat het voorkomen van dakloosheid ook onder de samenwerking BW U16 gaat vallen om het overzicht op beide beleidsterreinen te houden en ze op elkaar af te kunnen stemmen.³

Op het moment van totstandkoming van dit nieuwe UP BW is ook het beleidsplan regionale aanpak voorkomen dakloosheid in de maak. Hierin wordt vooral ingegaan op wat er nodig is (basisset en woonplekken) om dakloosheid te voorkomen of om mensen zo snel mogelijk te laten uitstromen uit de maatschappelijke opvang.⁴

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- De stappen die nodig zijn voor de uitvoering van de beleidsnota 'Voorkomen dakloosheid' wordt in een addendum toegevoegd aan dit UP. We bekijken hoe de organisatie van BW in de regio gebruikt kan worden om de uitvoering van die nota zo efficiënt mogelijk te laten lopen. Er komt één mijlpalenplanning om de voortgang van zowel de plannen voor BW als voor het voorkomen van dakloosheid in de U16 te bewaken. Deze planning sluit aan bij de capaciteit die binnen de totale dakloosheid beschikbaar is.
- Vanuit beide financieringsstromen zetten we in op de lokale basis en op het bevorderen van woonplekken voor beide doelgroepen. We stemmen de afwegingskaders voor de inzet van middelen op elkaar af

³ Aanvankelijk werd toegewerkt naar een *actieplan* voorkomen dakloosheid; in juni 2024 is besloten dat we geen actieplan maar een *beleidsplan* voorkomen dakloosheid opstellen.

⁴ Overheidsbeleid mbt dakloosheid omvat ook het bieden van voorzieningen voor maatschappelijke opvang. De gemeente Utrecht organiseert dit vanuit haar centrumfunctie. Het beleidsplan richt zich niet op de voorzieningen voor maatschappelijke opvang.

3. Pilars: inzet in 2025 - 2026

Leeswijzer

Hieronder staat per pijler om te beginnen nog eens het beoogd resultaat zoals dat geformuleerd is in het regioplan, eventueel aangescherpt naar aanleiding van de ervaringen en inspanningen tot nu toe. Daarna staat kort beschreven wat er tot nu toe is bereikt in de periode 2023-2024. Vervolgens laten we zien wat de inzet en doelstellingen voor de periode 2025-2026 zijn.

Het is daarbij belangrijk om voor ogen te houden dat Beschermd Wonen zich in een dynamisch beleidsveld bevindt, met veel aanverwante of overlappende domeinen en ontwikkelingen. Denk aan het landelijke programma 'Thuis voor Iedereen', aan IZA, GALA, maar ook aan beleidstrajecten op het terrein van jeugd, wonen en de sociale basis.

Vanuit deze samenwerking hebben we direct zeggenschap over de inrichting en aansturing van de zorg binnen voorzieningen voor Beschermd Wonen. Maar daarnaast willen we zo goed mogelijk aansluiten bij alle ontwikkelingen, samenwerken voor optimale resultaten en ons steeds afvragen wat de meerwaarde is van BW. Dit heeft de keuzes voor de acties hieronder mede bepaald.

3.1 Basisset

Beoogd resultaat (2023 - 2028)

Elke gemeente uit de U16 zorgt ervoor dat kwetsbare inwoners (doelgroep MO/BW) zo goed mogelijk hun leven kunnen leiden in hun wijk, dorp of stad. Dit voorkomt dat zij de regie op hun leven kwijtrijken. Wat er nodig is, hangt mede af van de lokale omstandigheden. De U16-gemeenten hebben afgesproken te werken met een basisset die bestaat uit verschillende bouwstenen.⁵ Per bouwsteen kennen we op regionaal en lokaal niveau verschillende voorzieningen. Een goed ingerichte basisset maakt het mogelijk dat voorkomen wordt dat inwoners instromen in MO- en BW-voorzieningen en biedt oplossingen die helpen in het herstel van inwoners.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

Overdracht middelen vanuit Utrecht naar andere regio's: start versterking basisset

Vanaf 2023 draagt Utrecht middelen voor de basisset over aan de andere gemeenten binnen de U16, op basis van een objectief verdeelmodel. We zien dat de gemeenten vanuit deze extra middelen een extra impuls kunnen geven aan versterking van de lokale sociale basis voor psychisch kwetsbare inwoners. Deze inzet is belangrijk in het kader van het herstel van cliënten en, hiermee samenhangend, de houdbaarheid het Beschermd Wonen voorzieningstelsel.

We hebben in kaart gebracht welke voorzieningen er per gemeente aanwezig zijn. Het gaat om een lange en weinig overzichtelijk lijst, waardoor we niet kunnen beoordelen of we de goede

⁵ De bouwstenen van de basisset zijn (uit: Regionale koers MO en BW U16):

1 Professionele ambulante begeleiding ; 2. Ambulante behandeling via de zorgverzekeraar; 3. Toegang tot een woonplek; 4. Schuldhulpverlening, 5. Inkomen; 6. Toeleiding naar (betaald) werk; 7. Time-outvoorziening; 8. Persoonlijke ontwikkeling; 9. Informele zorg; 10. Integratie in de wijk; 11. Preventie en vroegsignalering.

dingen doen en of we de dingen goed doen. Ook is het moeilijk om in beeld te krijgen of er kansen zijn voor samenwerking of we dat elkaar ergens kunnen versterken.

Enik en pitstops

We hebben twee voorzieningen in de basisset ontwikkeld, die voor steeds meer bewoners van de U16 beschikbaar zijn:

- het Enik Recovery College: een ontmoetingsplaats en leeromgeving voor mensen die ervaring hebben met ontwrichting, door een psychische kwetsbaarheid of verslaving, en willen werken aan hun herstel. Enik wordt gerund door ervaringsgenoten.
- Pitstops: lokale, tijdelijke woonvoorzieningen voor passende zorg en ondersteuning dichtbij huis voor inwoners die dreigen dakloos te worden.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

Gemeenten zijn blij met de middelen voor de lokale basis, die stappen mogelijk maken op het gebied van preventie en herstel. Er is nu behoefte aan informatie en uitwisseling over wat wel en wat niet werkt in de basisset, over welke voorzieningen het meest effectief zijn, aan transparantie over wat we doen om van elkaar te leren en elkaar te helpen bij de goede inrichting van de basisset. Dus:

- We bepalen gezamenlijk welke voorzieningen het meest effectief zijn voor het zelfstandig functioneren van en door iedere gemeente of regio minimaal aangeboden zouden moeten worden. We gaan daarbij de in het regioplan genoemde set bouwstenen tegen het licht houden en indien nodig aanpassen. We zetten de volgende stappen:
 - Uitwisseling van werkzame en niet-werkzame elementen van de basisset per regio.
 - Ophalen en analyse van ervaringen uit andere regio's in Nederland.
 - Wetenschappelijk onderzoek naar werkzame elementen in de basisset.
 - Onderzoek onder cliënten en bij de lokale toegangenWe maken daarbij expliciet bij welke voorzieningen specifiek jongeren/ jongvolwassenen baat hebben.
- We stellen een afwegingskader op voor de besteding van middelen voor het lokaal en regionaal maatwerk.
- We zorgen voor de (door)ontwikkeling van de basisset en brengen de stappen in beeld waarmee gemeenten aan de slag gaan.
- We stellen vast welke gegevens nodig zijn om de (door)ontwikkeling van de basisset MO/BW U16 te monitoren, zoals in- en uitstroom uit voorzieningen MO/BW. We verzamelen, analyseren en duiden deze cijfers, en op basis hiervan geven we onze inzichten over de verdere ontwikkeling.
- We zorgen voor afstemming met andere programma's die ook inzetten op een basisset voor dezelfde of vergelijkbare doelgroepen, zoals GALA, IZA en de beleidsnota dakloosheid. We maken een overzicht van welke voorzieningen onder welk programma worden ingericht en stemmen die op elkaar af.

- De acties uit het nog op te stellen hervormingsplan MO/BW die betrekking hebben op de basisset MO/BW U16 werken we uit in concrete stappen.
- We brengen in beeld hoe het staat met de kennis bij de lokale toegangen ten aanzien van ernstige psychiatrische aandoeningen en welke zorg en hulp daar goed bij past, en inventariseren of en zo ja welke leerbehoefte hier is. Doel is dat mensen beter worden toegeleid naar beschermd wonen, maar ook vooral lokaal meer passende begeleiding krijgen en dat de samenwerking met andere domeinen wordt verstevigd. Naar aanleiding van deze inventarisatie rollen we een leertraject uit met de betrokken toegangsmedewerkers.

Wat merkt de inwoner hiervan?

De voorzieningen die het meest effectief en efficiënt zijn bij ondersteuning van mensen met een psychische kwetsbaarheid die zelfstandig leven, zijn lokaal in iedere gemeente of regio aanwezig of worden daar opgebouwd. Deze voorzieningen zijn toegankelijk voor inwoners die ze nodig hebben. Financiering en daarmee continuïteit van deze voorzieningen is geborgd. We voorkomen daarmee dat een aantal inwoners hun zelfstandigheid verliezen en moeten instromen in BW. Cliënten die uitstromen uit BW krijgen goede nazorg.

3.2 Woonplekken

Beoogd resultaat

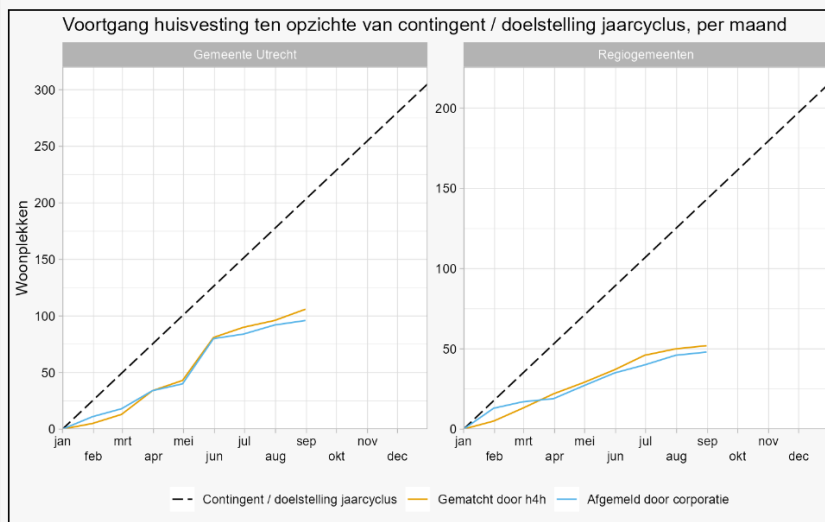
We willen voldoende woonplekken realiseren voor mensen die kunnen uitstromen, zo dicht mogelijk bij hun eigen omgeving, zodat de nabijheid van het netwerk de kans op succesvolle uitstroom kan vergroten. Voldoende woningen beschikbaar hebben voorkomt dat mensen worden geremd in hun herstel en maakt dat er weer plek vrijkomt voor anderen die zorg nodig hebben waardoor de wachtlijsten voor zorg afnemen.

We kijken naar manieren om de beschikbaarheid van kleinere, goedkope woningen zo groot mogelijk te maken, en naar alternatieven zoals tijdelijke huisvesting, woningdelen of inwonen bij het netwerk.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

Huisvestingsafspraken

Om voldoende passende woonplekken te creëren voor de in- en uitstroom uit beschermd wonen, zijn contingent-afspraken gemaakt in de U16. Deze worden helaas niet altijd geheel behaald, onder andere vanwege het nijpende woningtekort in onze regio. Hieronder de grafiek van de realisatie van het contingent in 2024 op moment van schrijven van dit UP.

Uitstroom stroomlijnen

In iedere regio zijn met alle betrokken partijen afspraken gemaakt over de werkwijze bij uitstroom van MO/BW en het voorkomen van terugval.

Aanpak langwachtenden: aanjaagfunctie

Zodra iemand meer dan 6 maanden op de wachtlijst staat om uit te stromen, krijgt hij/zij het label 'lang wachtend' en wordt er extra inzet gepleegd om de uitstroom te bewerkstelligen. Zo zijn er kwartiermakers aangesteld om lang wachtenden beter te plaatsen. Dit is een effectieve interventie gebleken. Daarnaast wordt er nu ook gekeken naar de tweede of derde voorkeur voor woonplaats.

Woonzorgvisies

De meeste gemeente hebben een woonzorgvisie of hebben die in de maak, en ook in de woonzorganalyse van de provincie is meegesproken en – gedacht. We denken mee over het opstellen van afspraken voor de U16 voor huisvesting van aandachtsgroepen.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- We maken mogelijk dat er meer onzelfstandige woonplekken komen, met me buiten de stad Utrecht. 'Onzelfstandige woonplekken' zijn woningen waar bewoners een voordeur en voorzieningen als badkamer en/of keuken' delen. Denk aan studentenkamers of kamers bij een hospita. We zijn daarbij aanvullend op/sluiten aan bij het traject dat in Utrecht en andere gemeenten al loopt om de bestaande woningvoorraad zo goed mogelijk te benutten. Vanuit ons programma willen we ervaring opdoen met deze manier van het benutten van de bestaande woningvoorraad en die ervaringen delen. We stellen menskracht beschikbaar om kansen te zoeken en snel te kunnen pakken als die zich voordoen. We hebben budget dat kan dienen als smeerolie, om een businesscase rond te krijgen, om bijkomende kosten waar geen andere potjes voor zijn te financieren. We bieden vervolgens begeleiding/sociaal beheer om de leefbaarheid rondom deze intensief bewoonde plekken optimaal te houden. We doen dit als pilot, om zichtbaar te maken hoe het kan werken en een voorbeeld te creëren.

- Voor onze doelgroep is van belang dat er (nog) meer aandacht komt voor de urgentie van betaalbaar en flexibel wonen. We verspreiden daartoe periodiek informatie (nog te bedenken hoe en wat het meest effectief is) breed in het woondomein over huisvesting MO/BW en ontwikkelingen daaromtrent.
- We zien dat uitstroom hapert. Dat heeft uiteraard te maken met het woningtekort, maar er zijn ook andere oorzaken. We gaan de volgende interventies doen op het versnellen van de uitstroom:
 - Meer sturen op de verdeling van het contingent door Beter Wonen, zodat die aansluit bij de financiering van zorgaanbieders en maximaal effect heeft. We stemmen de verdeling gezamenlijk af.
 - In gesprek met H4H vaststellen wat de mogelijkheden zijn van actievere inzet op uitstroom. Werkzaamheden van H4H en regio's zodanig inrichten dat we deze mogelijkheden beter benutten. De aanjaagfunctie voortzetten en op U16 niveau inrichten (eventueel bij H4H of anders U16 gezamenlijk).
 - Onderzoeken in hoeverre zorgaanbieders sturen (willen/kunnen) op uitstroom naar regio's met meer woonplekken. Afspraken maken naar aanleiding van dit onderzoek opdat - indien mogelijk - meer cliënten woningen buiten Utrecht accepteren.
 - Zorgen dat beschikbare woningen altijd worden benut, ook in gemeenten die niet de eerste voorkeur zijn van cliënten. Hierover maken we afspraken met H4H en Beter Wonen.
 - Zorgen voor een informatiepakket voor jeugdzorginstellingen, zodat deze goed op de hoogte zijn van de afspraken rondom uitstroom, zowel management als uitvoering. We dragen deze informatie regelmatig actief uit (bv. bij bijeenkomsten, inspreken op vergaderingen of welke vorm dan ook het meest effectief is).
- Meesturen op de afspraken die regionaal worden gemaakt over contingenten voor kwetsbare groepen in het algemeen en de doelgroep MO/BW in het bijzonder.
 - Deelnemen aan de ambtelijke overleggen rondom de fairshare afspraken in U10-verband.
 - We bevorderen een uniforme werkwijze in alle 16 gemeenten voor het maken van prestatieafspraken over de MO/BW-doelgroep met woningcorporaties .

Verder is er binnen de U16 een zoektocht naar de behoefte aan woningen voor cliënten die niet gedijen in een gewone woonomgeving, de 'prikkelarme' voorzieningen. Deze woonplekken zijn zeker niet alleen voor cliënten BW: sommige bewoners van dit type voorzieningen hebben een WLZ - indicatie, sommige bewoners komen niet via BW maar via MO hier terecht. Maar het betreft wel een woonvraagstuk met betrekking tot onze doelgroep in de U16. De regionale samenwerkingsstructuur rondom BW is geschikt om regionaal het gesprek over deze voorziening te voeren en daarom nemen we dit onderwerp op in ons uitvoeringsprogramma.

- We brengen de opgave in beeld: wat is de behoefte aan prikkelarme voorzieningen, wat zijn de knelpunten, wat kunnen wij vanuit ons programma doen om extra prikkelarme voorzieningen te helpen realiseren?

- We stellen budget beschikbaar om waar nodig het verschil te maken tussen een haalbare en onhaalbare businesscase.

Wat merkt de inwoner hiervan?

Er zullen extra woonplekken beschikbaar zijn waardoor meer cliënten kunnen uitstromen uit instellingen. Woonplekken in de minder populaire gemeenten worden benut. Cliënten die klaar zijn om uit te stromen zullen sneller op een passende woonplek terecht kunnen. Hierdoor is er ook weer meer plek binnen de zorg voor nieuwe cliënten, waardoor zij minder lang hoeven wachten voordat zij de goede zorg krijgen.

In het bijzonder zullen jongeren sneller uitstromen en zal daarbij minder verwarring of onduidelijkheid zijn.

Er zullen meer plekken beschikbaar zijn waar cliënten kunnen wonen die niet gedijen in een reguliere woonomgeving (prikkelarme voorzieningen)

3.3 Toegang

Beoogd resultaat

Door de toegang voor Beschermd Wonen lokaal bij het wijkteam/buurtteam/sociaal team (verder wordt gesproken over lokale teams) te beleggen, kunnen we onze inwoners in hun eigen gemeente helpen en breed bekijken welke zorg en ondersteuning nodig is.. Er wordt integraal gekeken bij het zoeken naar oplossingen, waarbij naast de mogelijkheden die er zijn vanuit de basisset bijvoorbeeld ook de mogelijkheden via de Participatiewet en ander Wmo-aanbod worden meegenomen. Met deze aanpak kunnen we sneller ondersteunen en instroom in BW mogelijk voorkomen.

De lokale teams leren de inwoners kennen en kunnen op die manier makkelijker instappen en opschalen als dat nodig is. Deze werkwijze draagt bij aan het 'normaliseren' van zorg: cliënten die in de wijk wonen gaan naar het lokale team voor ondersteuning.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

Lokale teams zijn de toegang

Lokale teams nemen inmiddels in alle regio's aanvragen voor BW in behandeling, zij doen onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte en geven advies over passende ondersteuning. Gezien het grote aantal aanvragen in Utrecht hebben de lokale teams hier een ingroeiproces gevolgd, maar sinds kort doen zij ook alle aanvragen. De Regionale Toegang (RT) geeft aan dat de aanvragen steeds beter worden ingevuld, het onderbouwen van 'waarom is 24/7 zorg nodig', is daarbij het belangrijkste. Er is goed contact tussen de verschillende partijen in het toegangsproces. Steeds vaker kunnen aanvragen direct worden toegekend. In het algemeen is men het er over eens dat lokaal onderzoek en lokale toeleiding positief bijdragen aan het bieden van passende ondersteuning in de eigen leefomgeving. Er zijn goede stappen gezet om de praktijk daar ook op in te richten. In oktober 2024 heeft het RBO besloten dat de toegang voor eerste aanvragen BW structureel via de lokale teams zal lopen.

Voor inwoners is het positief dat zij een vast aanspreekpunt hebben voor het krijgen van ondersteuning. Bij cliënten die al langere tijd ondersteund worden door een lokale team, loopt het

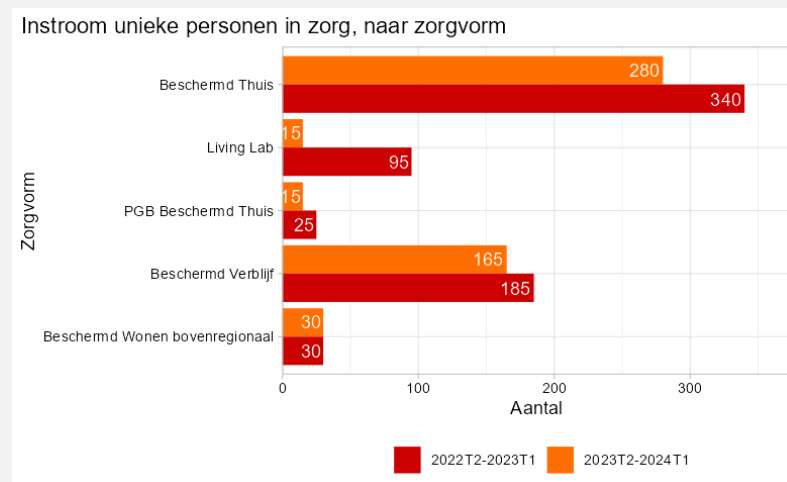
toegangsproces over het algemeen goed. Wanneer inwoners nog niet bekend zijn bij de lokale teams, omdat ze bijvoorbeeld vanuit detentie of van buiten de regio komen of er sprake is van complexe problematiek, dan is de ervaring dat het toegangsproces langer duurt. Zorgaanbieders hebben een wisselend beeld van de ontwikkelingen. Zij zien op onderdelen dat er extra stappen moeten worden gezet in het toegangsproces.

Leertraject

Er is een sterke leercultuur rondom de veranderingen van de toegang, er wordt veel geïnvesteerd in leren. Vanuit de leertrajecten komen vragen naar boven op basis waarvan ontwikkeltrajecten worden ingezet en producten of processen worden gedefinieerd. Er is breed grote tevredenheid over deze leeraanpak.

Instroom beperken?

Ruim 25% van de vragen die binnenkomen bij de lokale toegang en waarbij de eerste aanvraag zich richt op een BW-zorgvoorziening, kan uiteindelijk met andere hulp worden ingevuld. Hieronder de cijfers van de ontwikkeling van instroom in BW. De periode is te kort om definitieve conclusies aan te verbinden, maar het beeld ontstaat dat de lokale toegangen zorginstroom kunnen beperken.

Uit de monitorgegevens blijkt duidelijk dat voor veel vragen die starten als een vraag naar beschermd wonen uiteindelijk lokale ambulante hulp ingezet kan worden.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- Er liggen nog ontwikkelpunten bij de rol van de lokale toegang. Deze worden opgepakt:
 - 1) Implementatie van de veldtafel voor toeleiding van complexe eerste aanvragen beschermd wonen.
 - 2) De werkwijze implementeren waarmee het lokale team parallel aan het zoeken naar een passende plek ook het onderzoek en advies vast deelt met de Regionale Toegang.
 - 3) Uitgewerkte afspraken over het toeleiding proces GGZ implementeren.
 - 4) Communicatie over het proces aan alle betrokkenen.

- 5) Naar aanleiding van eerste werksessie nader onderzoeken of aanleveren van het onderzoek en advies aan de BW -aanbieder en planning van een intakegesprek nog eenvoudiger en/of sneller kunnen.
- We investeren blijvend in de kennis en expertise van bij de toegang betrokken medewerkers, onder meer door het goed inwerken van nieuwe medewerkers, regelmatige leerbijeenkomsten als onderhoud en opbouw van kennis bij aandachtsfunctionarissen: de beleidsmedewerkers met specialistische kennis die ook aanspreekpunt kunnen zijn.
 - We stellen iedere vier maanden wachttijdgegevens uit het dashboard beschikbaar aan de lokale teams.
 - We verkennen wat de taak van lokale teams kan zijn rond:
 - Herindicaties: we gaan in een subregio een pilot uitvoeren om te ervaren waar we tegenaan lopen indien de lokale toegang de herindicaties op zich neemt. Op basis van de verkenning en de pilot besluiten we over implementatie.
 - PGB- proces: de instroom betreft enkele cases per regio op jaarbasis. De stappen in het proces waarbij het lokale team een rol kan spelen, staan op een rij. Of dit goed is in te vullen door de lokale teams wordt nader uitgewerkt.
 - We gaan de clientervaring over het toegangsproces in beeld brengen. We doen dit als het proces definitief is gemaakt (om uit te sluiten dat eventuele onduidelijkheid voor cliënten het gevolg is van een proces-in-ontwikkeling).

Wat merkt de inwoner ervan?

Deze acties gaan er toe leiden dat de indicatiestelling voor cliënten zo snel mogelijk en kwalitatief zo goed mogelijk plaatsvindt. Cliënten worden sneller aan de goede zorg gekoppeld. Zoveel mogelijk van de benodigde werkzaamheden kunnen door de lokale toegangsorganisaties en daarmee dicht bij de cliënt worden uitgevoerd.

Bovenstaande leidt er ook toe dat er helderheid is bij alle partijen die bij de uitvoering van dit proces zijn betrokken (lokale en Regionale Toegang, aanbieders, cliënten) over hoe het werkt en wie wat doet. Met name vanuit cliënten is aangegeven dat hier veel behoefte aan is.

3.4 Aanbieders

Beoogd resultaat

Het uitgangspunt is dat we binnen de U16 samen met onze partners zorg willen blijven dragen voor de 24-uurs zorginfrastructuur van Beschermd Wonen. Dit is belangrijk om de cliënten en aanbieders de komende jaren voldoende continuïteit te bieden. In de U16-regio werken we met elkaar aan de realisatie van het advies van Dannenberg en onze Regionale koers. Dat betekent dat steeds meer cliënten zelfstandig in de wijk zullen gaan wonen. Zij zullen vaker gebruikmaken van Beschermd Thuis of zelfstandig wonen met ambulante ondersteuning en minder Beschermd Wonen bovenregionaal of

Beschermd Verblijf geïndiceerd krijgen, conform de visie van de U16: zo zelfstandig mogelijk. Het sturen op deze beweging vindt plaats binnen de inkoopafspraken die gastheergemeente Utrecht heeft gemaakt met zorgaanbieders, het zogeheten 'vierkant'. Deze beweging is al ingezet en we zullen samen met de aanbieders en lokale gemeenten in gesprek blijven over wat er nodig is om deze beweging voort te zetten. Daarmee dragen we bij aan de verschuiving naar meer ambulante hulpverlening.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

Duo- accounthouders

Voor de aanbieders met het grootste volume is er naast de accounthouder vanuit gastheergemeente Utrecht ook een accounthouder uit één of meer andere subregio's benoemd, zij zitten gezamenlijk aan het stuur, bereiden de accountgesprekken gezamenlijk voor en voeren die ook gezamenlijk. Dit is een mooie stap, maar hiermee zijn we er nog niet. De duo accounthouders ervaren veelal dat zij relatief weinig kunnen toevoegen tijdens de accountgesprekken en zoeken naar meer gesprek over de inhoud.

Verlengingen 25 -26

In de periode 2023-2024 kreeg de contractering van BW-aanbieders vorm door de stad Utrecht. Voor de periode 2025 - 2026 hebben accounthouders (bij de grotere aanbieders samen met de duo-accounthouders) beleid en afspraken vertaald in addenda. Daarin is een ontwikkelopgave opgenomen waarmee we de ruimte hebben gecreëerd om ook de komende twee jaar al te kunnen werken aan verbeteren van de match tussen vraag en aanbod in de zorg.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- Contracten met aanbieders lopen tot en met 2026, met een mogelijkheid van verlenging voor nog twee jaar. Eind 2024/begin 2025 zal bepaald worden of BW opnieuw ingekocht moet worden of dat we ons kunnen beperken tot verlenging van contracten. Daartoe
 - brengen we in beeld of de aanpassingen die we wensen in te passen zijn in de huidige contracten of nieuwe inkoop nodig is;
 - formuleren we de inkoopstrategie en het plan van eisen indien we besluiten tot nieuwe inkoop per 2027;
 - voeren we vervolgens de aanbesteding uit en zorgen we voor goede contractering.
- Dit laatste is een hele grote opdracht, waar veel capaciteit mee is gemoeid. De begroting houdt hier rekening mee.
- We zorgen ervoor dat het beleid en de visie die we hebben ontwikkeld (vooral binnen de pijler zorglandschap, zie hieronder) landt in de contracten en de accountgesprekken met aanbieders. Dit betreft tenminste:
 - spreiding van zorgaanbod
 - invulling van ontbrekend zorgaanbod
 - aanpak van tekorten in het zorgaanbod

Daarnaast zal ook het nog op te stellen hervormingsplan vertaald worden in afspraken en contracten met aanbieders.

- Er is een groep cliënten met een BW-indicatie die in MO-voorzieningen verblijft en waarvoor zorg en ondersteuning wordt gefinancierd met MO-middelen. We brengen in beeld wat voorwaarden en consequenties zijn indien we de hulp en ondersteuning van deze groep voortaan uit BW-middelen gaan betalen. Indien de conclusie is dat dat het meest passend is, dan gaan we dit ook effectueren.
- Gezien de nieuwe wetgeving met betrekking tot toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid, breiden we het bestaande toezicht uit. Op dit moment betreft het alleen nog de Pgb's, in de toekomst zal het de gehele zorg omvatten. We organiseren dit toezicht, en we zorgen voor de benodigde wettelijke stukken (aanpassing in WMO-verordening en jaarlijks plan en rapportage voor de raad). We organiseren een informatiecampagne richting aanbieders en gemeenten, zodat daar bekend is wat we doen en waarom: niet uit wantrouwen, maar vanwege de invulling van een wettelijke taak en ter voorkoming van fraude en ondermijning).
- Tot slot willen we de werkwijze voor gezamenlijke sturing zodanig vormgeven dat we daadwerkelijk samen sturen en dat dat ook als zodanig ervaren. Daarbij ligt de focus op de inhoud en de dialoog met aanbieders: wat leveren zorgaanbieders daadwerkelijk, wat vinden we daarvan en moeten/willen we hierop bijsturen?

Wat merken inwoners hiervan?

Het aantal buitenregionale, niet- gecontracteerde zorgplaatsen is verminderd en meer inwoners kunnen passend binnen de regio ondersteuning krijgen.

Fraude en ondermijning worden eerder ontdekt.

Aanbieders gaan van sommige soorten zorg meer leveren en van andere minder, zodat het aanbod beter past bij de vraag.

3.5 Sturen op het zorglandschap

Beoogd resultaat

Mensen met een ernstig psychiatrische aandoening kunnen een zo gewoon mogelijk leven leiden, in de eigen woon- en leefomgeving (thuis). Dat draagt bij aan hun herstel. Het betekent dat we zoveel mogelijk uitgaan van lokale ondersteuning in de buurten/ wijken en dorpen in onze regio. Als er meer nodig is, organiseren we een beschermende woonomgeving, zo kort als mogelijk maar ook zo lang als nodig. De U16 gaat daartoe gezamenlijk sturing geven op passende 24/7 zorg voor inwoners in de gehele regio, waarbij zo lang als nodig gezamenlijk de bestaande infrastructuur en voorzieningen in stand worden gehouden. Ook gaat de U16 inzetten op spreiding van voorzieningen, en als er een nieuwe locatie nodig is, zal in alle 16 gemeenten worden bekeken of en waar dit het best past.

In het Regioplan U16 Beschermd Wonen 2023-2028 was de doordecentralisatie per 1 januari 2024 beoogd. Deze heeft door het controversieel verklaren van de wetswijziging Woonplaatsbeginsel na de val van het kabinet- Rutte IV geen doorgang gevonden, en momenteel is het de vraag wanneer, en zelfs óf dat nog gaat gebeuren. Vanwege de zorgcontinuïteit voor deze kwetsbare groep is het de intentie om tot en met 2028 de zorginkoop van 24-uursvoorzieningen binnen de U16 gezamenlijk uit te blijven voeren.

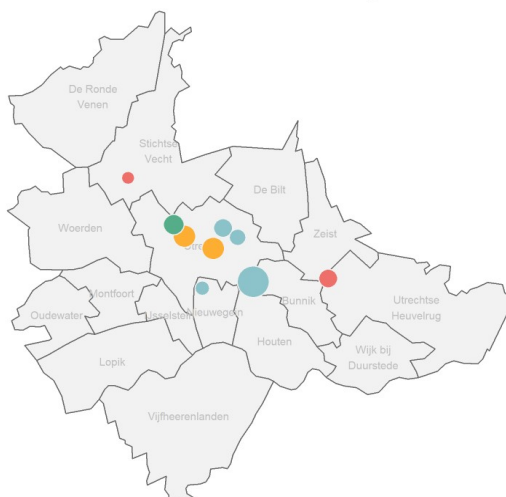
Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

Inzicht in het zorglandschap en spreidingsvisie

In 2023 en 2024 is de nadruk gelegd op het inzichtelijk maken van het Beschermd Wonen voorzieningenniveau in de U16. Er is een overzicht gemaakt van de beschikbare voorzieningen. Lokale toegangen gebruiken deze informatie bij indicatiestelling en matching van individuele cliënten met het passende aanbod. Verder hebben we scherp gekregen hoe de vraag van inwoners naar Beschermd Wonen zich verhoudt tot het aanbod wat betreft de hoeveelheid plekken, de aansluiting van de voorzieningen op de zorgbehoefte en de spreiding van dat aanbod over de subregio's. Conclusies zijn:

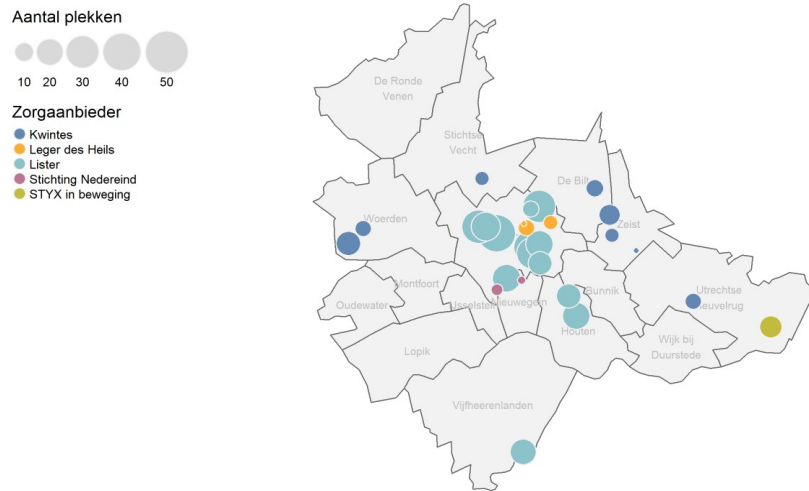
- Er is een concentratie van Beschermd Verblijf en Beschermd Wonen Bovenregionaal voorzieningen in de stad Utrecht.
- Beschermd Thuis blijkt oververtegenwoordigd in de subregio Utrecht en wordt nog niet in evenredige mate in alle 16 gemeenten aangeboden.
- Het ontbreekt in de U16 aan specifieke ondersteuning voor ouder/kindplekken, safehouses (ondersteuning na verslavingszorg) en woonvormen voor mensen met een complexe zorgvraag, al dan niet gecombineerd met een veiligheidsaspect, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van bedreiging of achtervolging.

Verspreiding van locaties - Beschermd wonen Bovenregionaal

Verspreiding van locaties - Beschermd verblijf

Vanwege de concentratie van voorzieningen in Utrecht is er een spreidingvisie ontwikkeld. Aan de hand daarvan vindt in iedere gemeente het gesprek plaats met aanbieders over de gevraagde 24-uurs. Het leveren daarvan lukt op de meeste plekken, maar in sommige kleinere gemeenten zijn er nog op problemen. De implementatie van de visie wordt vanaf 2025 opgepakt. In bijlage 6 de aanleiding voor de spreidingsvisie en een visie ontwikkeld op de (door) ontwikkeling daarvan.

Verbreding naar LVB 18+

We hebben per 1 januari 2024 zorglandschap BW in de U16 verbreed naar de doelgroep LVB 18+. Dat geldt zowel voor nieuwe als bestaande cliënten, zodat er eenduidigheid is over de passende zorg.

Plan van aanpak Ontbrekend Zorgaanbod

In 2024 zijn gesprekken gestart met zorgaanbieders om het ontbrekend zorgaanbod in de U16 te ontwikkelen. Dit is als ontwikkelopgave opgenomen in de afspraken met een aantal zorgaanbieders (ouder/kindplekken, safehouse) per 2025.

Wachttijstbeleid

Er ligt een taak om beleidsinhoudelijke standpunten te bepalen ten aanzien van wachttijden. We hebben een analyse gemaakt van alle cijfers rondom de wachtlijsten en in een aantal sessies zijn vragen verkend. Dit krijgt een vervolg in '25-'26.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- Verdere invulling spreidingsvisie: we verkennen of en welke spreidingspercentages worden gehanteerd om de spreiding vorm te geven en welk tijdspad we hiervoor gebruiken. Afhankelijk van het tijdspad en de gezamenlijke ambitie, zullen we dit bij besluitvorming hierover ook vertalen naar afspraken met zorgaanbieders die in de contracten worden vastgelegd.

- Als vervolg op eerdere verkenningen gaan we de wachtlijst analyseren en een aanpak formuleren: we ontwikkelen normen voor wachttijden en beleid voor het beheer. We maken daarbij expliciet wat van toepassing is op jongeren /jongvolwassenen, zodat we kunnen bepalen welke zorg structureel onvoldoende beschikbaar is binnen de U16 is. De afgelopen tijd hebben we het ontbrekend aanbod in beeld gebracht, in komende jaren kijken we of bestaand aanbod beantwoordt aan de vraag). Vervolgens kunnen we in gesprek met de aanbieders over aanpassingen.
- We updaten de informatie voor de lokale toegangen over het bestaande zorglandschap.
- We onderzoeken in welke mate de verhouding Beschermd Thuis/Beschermd Verblijf passend is bij de ontwikkeling van Beschermd Wonen De uitkomsten van dit onderzoek zullen mede richtinggevend zijn voor verdere vormgeving van het zorglandschap. Dit onderzoek wordt ook betrokken bij het hervormingsplan.

Wat merken inwoners hiervan?

De acties leiden tot steeds meer zicht op welke zorgvoorzieningen onze inwoners echt nodig hebben, en daarmee uiteindelijk tot een passend ondersteuningsaanbod voor mensen met ernstig psychiatrische aandoeningen. Ook betekent het dat steeds meer inwoners in of nabij hun woning de zorg kunnen krijgen die zij nodig hebben.

Deze ontwikkeling van het zorglandschap heeft meer tijd nodig dan twee jaar, maar komende tijd is er al vooruitgang merkbaar wat betreft dekking en spreiding.

3.6 Jongeren/ jongvolwassenen

Er zijn relatief veel jongvolwassenen binnen de cliëntengroep BW die een steeds groter deel van de wachtlijst innemen. Er spelen specifieke behoeften bij jongeren vooral de overgang 18-/18+ vraagt aandacht, ook van politiek en bestuur. Een belangrijke vraag is hoe we ervoor zorgen dat ze ook na dat 'overgangsmoment' de goede zorg en begeleiding blijven krijgen.

Ons werkgebied overlapt daarin met het beleidsdomein jeugd. Het jeugddomein is dynamisch, gemeenten hebben de opdracht in Gemeenschappelijke Regelingen (GR's) te gaan samenwerken, dus gaan daar ook in regionaal verband aan de slag. De afstemming met het jeugddomein is niet structureel geregeld.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

Binnen de verschillende pijlers hebben we bijzondere aandacht voor jongeren, de meeste acties zijn opgenomen in een actielijst:

- Binnen de basisset maken we inzichtelijk welke voorzieningen specifiek voor jongeren belangrijk zijn en we bewaken dat deze in de afspraken over de minimaal aanwezige voorzieningen worden opgenomen.
- We zorgen voor een informatiepakket voor jeugdzorginstellingen zodat die goed op de hoogte blijven van de afspraken rondom uitstroom, zowel bij het management als de uitvoering. We dragen deze informatie regelmatig actief uit.
- We dragen bij aan meer onzelfstandige woningen (met name passend voor jongeren).
- Bij de analyse van de wachtlijsten maken we apart inzichtelijk op welke jongeren staan en welke factoren daarin een rol spelen. In het wachtlijstbeleid geven we specifiek aan wat de normen zijn voor wachtende jongeren.

Binnen ons programma zullen de eerdergenoemde aandachtsfunctionarissen ervoor zorgen dat deze groep steeds expliciet in beeld blijft.

- De aandachtsfunctionaris gaat in gesprek met het jeugddomein om in beeld te brengen wat we vanuit ons programma verder kunnen bijdragen aan wat in het jeugddomein wordt gedaan en ontwikkeld. Het gaat vooral om afspraken rondom 18-/18+ die specifiek van belang zijn voor jongeren met psychische problematiek. We bekijken welke bijdrage we kunnen leveren aan het geven van optimale begeleiding .
-

Wat merken jongeren /jongvolwassenen hiervan?

Jongeren met ernstige psychische problematiek hebben toegang tot voor hen passende preventieve voorzieningen in alle gemeenten/regio's.

Jongeren die uit jeugdzorginstellingen uitstromen worden op tijd geholpen om de goede stappen te zetten zodat ze zo spoedig en soepel mogelijk een eigen woonplek krijgen.

Er zijn meer woonplekken die specifiek voor jongeren geschikt zijn.

4 Monitoren, dialoog en lobby

4.1 Sturen en monitoren

Monitoring is een belangrijke randvoorwaarde voor het kunnen sturen op of realiseren van de gewenste ontwikkeling uit de verschillende pijlers. Door de juiste onderdelen te volgen en de effecten daarvan inzichtelijk te maken kan de U16 onderbouwde beslissingen nemen. We faciliteren monitoring op verschillende niveaus: van het bestuurlijk overleg tot de lokale teams en de werkgroepen per pijler tot het directeurenoverleg. Hierbij maken we gebruik van verschillende bronnen om een zo goed mogelijk beeld te verkrijgen. Om de beschikbare sturingsinformatie helder en overzichtelijk te maken is er een dashboard en BW-monitor ontwikkeld. Daarnaast leveren we aan de meeste regiogemeenten informatie over BW-cliënten uit de eigen herkomstgemeente.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

We hebben een dashboard BW ontwikkeld en dat is toegankelijk gemaakt voor de betrokkenen. Hieruit kunnen we cijfers halen over onder meer de aantallen cliënten naar regio, in- en uitstroom, wachtlijstinformatie (naar o.a. zorgvorm, leeftijd en herkomstgemeente). Het dashboard is afgelopen jaar consistent, gebruiksvriendelijker en flexibeler gemaakt.

In 2024 is daarnaast de BW-monitor in gebruik genomen. Het eerste doel daarvan is het ondersteunen van de werkgroepen bij het bereiken van de eigen doelstellingen. Daarnaast wordt de monitor gebruikt voor het DO en RBO als bron voorcontext bij de belangrijkste ontwikkelingen in het zorglandschap. Uiteindelijk heeft de monitor een signaalfunctie: trends en bijzondere ontwikkelingen zijn eruit af te lezen en zijn bron voor nieuw beleid waar nodig.

Naast ondersteuning op U16-niveau is gewerkt aan de juiste informatievoorziening voor de lokale teams. De leveringsovereenkomst maakt het regiogemeenten mogelijk om de eigen BW-cliënten te volgen. Daarnaast ontvangen de lokale teams sinds kort wachtlijstinformatie om een beeld te krijgen bij welke aanbieders en zorgvormen de druk het hoogst is.

Tot slot dragen we bij aan verschillende landelijke onderzoeken als het gaat om beschermd wonen en dakloosheid. Denk hierbij o.a. aan de CBS-schatting Dakloosheid, de CBS-monitor Dakloosheid en de gemeentelijke Monitor Sociaal Domein.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

Bij het monitoren werken we meer dan voorheen op basis van normen/kernindicatoren die duidelijk maken of we de gewenste ontwikkeling maken. Per pijler leggen we de volgende prioriteiten:

Zorglandschap

- We brengen de wachtlijst- en tijd zo goed mogelijk in beeld naar verschillende kenmerken zoals zorgvorm, gevraagde expertise en leeftijd.
- We ondersteunen de spreidingsvisie met gedegen informatie over zorgvraag- en aanbod.
- We werken toe naar het gebruik van normen. Dit is toepasbaar op verschillende aspecten: ambulantisering (Dannenbergnormen), prioritering van de wachtlijst of de spreiding van zorg over de regio.

Toegang

- Alle regiogemeenten nemen deel aan de leveringsovereenkomst en gebruiken de gegevens om BW-cliënten uit de eigen regio beter te volgen en, mits van toepassing, te begeleiden.
- We bieden de lokale teams informatie over de wachttijd en aantal wachtenden bij de verschillende aanbieders.

Lokale basisset

- We verbeteren de wijze waarop we informatie verzamelen over in- en uitstroom door te categoriseren naar (on)wenselijkheid. Op basis hiervan trekken we lessen voor de inzet op de basisset.

BW-monitor

- We onderzoeken of de BW-monitor kan worden gedigitaliseerd.
- We zoeken naar data ter verbetering van de kwaliteit van zorg, bijvoorbeeld aan de hand van de zelfredzaamheidsmatrix.

4.2 Dialoog: leren, informatie en communicatie

De dialoog is essentieel om de inhoudelijke doelstellingen van het regioplan goed te kunnen bepalen en te bereiken. Ten eerste gaat het om de dialoog tussen de betrokken gemeenten: wat kunnen we leren van elkaar, hoe houden we elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen? Daarnaast is de externe dialoog met alle stakeholders in ons domein van belang. Alle spelers in de U16 zijn dus nodig: cliënten, aanbieders, raadsleden, bestuurders, beleidsambtenaren op aanverwante werkelden, corporaties, provincie, inwoners van onze gemeenten in het algemeen. Het is belangrijk dat we iedereen goed meenemen in de ontwikkelingen, dat we hun ideeën en ervaring meenemen en benutten, en dat we aansluiten bij hun actuele (informatie)behoefte. We moeten resultaten en mijlpalen zichtbaar maken en goede voorbeelden delen.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

We hebben de gemeenteraden meegenomen in de ontwikkelingen door een aantal raadsinformatiebrieven te versturen en twee raadsinformatiebijeenkomsten te beleggen.

In 2023 zijn we begonnen met een nieuwsbrief. Het bleek lastig om deze te vullen met relevante informatie voor de hele brede potentiële doelgroep (van corporatie tot cliënt, van raadslid tot zorgaanbieder). Inspanningen stonden niet in verhouding tot de opbrengst. Deze is daarom stopgezet. Een verkenning per pijler in 2024 heeft opgeleverd dat vanuit de pijler toegang en de pijler wonen behoefte is aan periodieke updates voor diverse betrokken partijen. Die moeten nog vorm krijgen.

Als het gaat om communicatie en dialoog rondom het programma MO/BW U16, zijn zorgaanbieders, belangenbehartigers en cliëntvertegenwoordigers belangrijk. We hebben in 2024 vijf bijeenkomsten georganiseerd met deze en de opgehaalde input is verwerkt in alle beleidsstukken en plannen. Verder zijn conceptdocumenten met aanbieders en cliëntvertegenwoordigers gedeeld en is hun input verwerkt. Binnen het hervormingstraject zijn aanbieders en cliëntvertegenwoordigers uitgenodigd om aan te sluiten bij de werkgroep. Drie aanbieders hebben zich daarvoor gemeld. Daarnaast is er drie keer per jaar contact met

aanbieders via de accountgesprekscyclus en met cliëntvertegenwoordigers via het signalenoverleg.

In hoofdstuk 2 is al toegelicht dat er rondom de toegang een door iedereen positief beoordeeld zorgvuldig en uitgebreid leertraject doorlopen. Vanuit deze pijler zijn onder andere drie ontwikkelbijeenvakkomsten georganiseerd met een grote groep deelnemers van diverse origine (ook aanbieders).

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- We hebben per pijler is in beeld gebracht welke communicatiebehoefte er ligt. Vanuit de toegang en vanuit de pijler wonen is er behoefte geuit aan een informatiebericht naar externe partijen. We gaan een communicatieplan opstellen met een analyse. Als een informatie bericht inderdaad het beste middel blijkt, gaan we dat maken en verspreiden.
- We willen meer en vooral structureler zicht op de ervaring, ideeën en wensen van zorgaanbieders en van cliënten, en deze meer benutten als input en om het beleid aan te scherpen. Dat is tot nu toe ad hoc gedaan via de bijeenkomsten met deze partijen. Deze bijeenkomsten zijn niet altijd voor iedereen interessant, en de input van specifiek cliënten of vertegenwoordigers komt niet altijd voldoende tot zijn recht. Bovendien willen we het ad hoc karakter achter ons laten. We hebben hier in 2024 vaker over gesproken maar hier is nog onvoldoende actie uit voortgekomen. We gaan hier daarom vaart mee maken, Uiterlijk het eerste kwartaal van 2025 zetten we de benodigde stappen die nodig zijn om cliëntparticipatie goed in te richten. We doen dit allemaal in overleg met cliëntenraden en -vertegenwoordigers en met zorgaanbieders
 - We organiseren jaarlijks een U16-raadsinformatiebijeenkomst om alle raden zo veel mogelijk aangehaakt te houden bij de ontwikkelingen en tijdig hun wensen en ideeën mee te kunnen nemen.
 - We willen het 'leren van elkaar' tussen regio's versterken. Bij de toegang is dit goed gelukt, maar op andere onderwerpen kan beter. Daarom zijn we eind 2024 gestart met interne leerbijeenkomsten die in 2025 voortzetting krijgen. De focus hierbij ligt zowel op de successen als de uitdagingen die gemeenten ondervinden.

4.3 Lobby

Realisering van de doordecentralisatie Beschermd Wonen is hoogst onzeker. We hebben afgesproken om elkaar in de U16 te blijven vasthouden en door te gaan met de regionale samenwerking. Utrecht heeft als G4-gemeente en (nog steeds) centrumgemeente, maar ook als gastheergemeente, de taak om richting Den Haag te laten zien waar we staan en wat we nodig hebben. Dit doen we door aan verschillende landelijke bestuurlijke en ambtelijke werkgroepen deel te nemen en daarin laten we ons geluid horen.

We willen een gezamenlijke lobby-agenda op te stellen, vanuit de gedachte dat we samen sterker staan. Daarvoor moeten we periodiek nagaan welke onderwerpen in aanmerking komen en wat de insteek moet zijn. Het omgekeerde geldt ook: de lobby zorgt voor terugkoppeling van

relevante ontwikkelingen en gevoerde discussies in landelijke bestuurlijke en ambtelijke werkgroepen.

- We maken gezamenlijk een lobby-agenda.

5 Financiële samenwerking U16 2025 - 2026

5.1 Financiële samenwerking

Sinds 2023 keert Utrecht middelen uit aan de andere gemeenten ten behoeve van de versteviging van de lokale basis. We zijn bezig met een goede inrichting van het financiële proces en de samenwerkingsafspraken daarover.

De formele grondslag voor de overheveling van de middelen ontbreekt: de huidige samenwerkingsovereenkomst gaat nog uit van doordecentralisatie en de afspraken over financiële samenwerking komen daardoor niet overeen met de werkelijkheid.

- We passen de huidige samenwerkingsovereenkomst aan zodat de benodigde formele grondslag aanwezig is.

Dit proces is gestart maar zal niet voor 2025 afgerond zijn. Om voor 2025 toch een grondslag te hebben is bij de begroting een overzicht gegeven van de middelen voor de lokale basis per gemeente voor 2025.

Gemeenten worstelen met de inzet van middelen voor de lokale basis omdat het bedrag niet gegarandeerd is per jaar. Dat maakt dat er risico's kleven aan structurele verplichtingen. Het lukt ook niet altijd om de middelen in het betreffende jaar te besteden. Bij sommige gemeenten gaat het op in de algemene middelen, anderen oormerken het geld voor MO/BW; maar geoormerkt geld is geen garantie, een lokale raad kan daar altijd op inbreken.

We gaan de komende periode daarom inzetten op meer zekerheid voor gemeenten individueel en de U16 als geheel over de middelen die beschikbaar zijn voor de lokale basis. Het gaat om de volgende acties en doelen:

- Vanaf 2025 zorgt gastheergemeente Utrecht voor overboeking van de lokale middelen van Utrecht naar de andere gemeenten uiterlijk 31 januari 2025.
- Utrecht biedt vanaf 2025 comfort aan alle gemeenten door jaarlijks, aansluitend op de eerste periodieke gesprekken met de aanbieders, een indicatie te geven over de verwachte begroting voor het jaar erna. Dit is in beginsel een extrapolatie van de bekende inzet die helaas geen garanties kan bieden, het is slechts een hulpmiddel. Als het coördinatieteam bijzondere ontwikkelingen voorziet, worden die verwerkt en apart vermeld. Maar dan nog zijn er geen garanties omdat er altijd bijzondere kosten kunnen ontstaan en beleidsbeslissingen invloed hebben op de begroting van het jaar erna.
- We richten het budget zodanig in dat lokaal maatwerk geen 'restpost' meer is maar een gegarandeerd bedrag. Hiermee ondersteunen we de beweging naar preventie en normalisering. Dit doen we door met elkaar te onderzoeken welke voorzieningen in de basisset in ieder geval in iedere gemeente aanwezig moeten zijn en welke kosten daarmee gemoeid zijn. Die kosten garanderen we in de begroting, naar verwachting vanaf 2026. We onderzoeken of we een risicoreserve kunnen creëren.

- We maken een afwegingskader voor de besteding van de buffer. Het opvangen van dalingen in het budget lokaal maatwerk/continueren van structurele verplichtingen zal daar onderdeel van zijn.

5.2 Samenhang met andere financiële stromen

De besteding van middelen voor Beschermd Wonen, in het bijzonder van middelen voor de basisset (inclusief woonprojecten) betreft voorzieningen die vergelijkbaar zijn met die uit IZA, GALA of het actieplan dakloosheid worden betaald. We willen deze bestedingen dan ook beter op elkaar afstemmen. Deze ambitie werken we uit in een gezamenlijk advies. We brengen in kaart waaraan middelen uit IZA, GALA en actieplan dakloosheid worden besteed en leggen deze naast de bestedingen vanuit BW. We komen met een gezamenlijk advies over de integrale afstemming.

5.3 Begroting 2025 – 2026

Definitief 2025 – voorlopig 2026

Hieronder presenteren we de begroting van het programma MOBW U16 voor 2025 en 2026. Voor 2025 is dit de definitieve begroting, voor 2026 een indicatieve. Belangrijke wijzigingen kunnen optreden vanwege de vragen die er nog zijn over de zorgkosten (zie ook hieronder), het lopende hervormingstraject, de inventarisatie van de basisset die we gaan doen en de afstemming met andere programma's.

Concept Werkbegroting 2025 en 2026	Vastgestelde begroting 2024	Concept 2025	Concept 2026
Totaal Rijksbijdrage	€ 94.733.000	€ 100.576.000	€ 100.854.000
Ruimte uit werkbegroting 2024		€ 7.157.000	€ -
Aanname indexatie 2025		€ 2.907.000	€ 2.907.000
Totale baten	€ 94.733.000	€ 110.640.000	€ 103.761.000
BW zorgkosten totaal	€ 71.542.000	€ 72.761.000	€ 71.261.000
Buffer (gebaseerd op 3% van de zorgkosten)		€ 1.995.000	€ 2.055.000
Uitvoeringskosten totaal	€ 4.907.000	€ 5.732.000	€ 5.727.000
Regionale basis	€ 1.969.000	€ 6.820.000	€ 5.094.000
Lokale basis	€ 17.667.000	€ 24.638.000	€ 20.995.000
Ontwikkelbudget U16	€ 257.000	€ 215.000	€ 150.000
Eigen bijdrage	€ -1.609.000	€ -1.521.000	€ -1.521.000
Totale kosten	€ 94.733.000	€ 110.640.000	€ 103.761.000

Baten

Rijksbijdrage

Het bedrag van de Rijksbijdrage is gebaseerd op de septembercirculaire 2024. We doen voor 2025 en 2026 aannames voor de indexatie en gebruiken hiervoor het percentage dat door de Utrechtse raad voor zorgkosten is gehanteerd: 2,89% (voor alle zorguitgaven hetzelfde). Dit lijkt laag, maar in het voorgaand jaar was de indexatie te hoog en dat trekken we hiermee recht.

Ruimte uit werkbegroting voorgaand jaar

Deze post is opgebouwd uit een aantal componenten.

- In de meicirculaire 2024 is de indexatie voor 2024 toegevoegd aan het budget. Dit bedrag is niet nodig voor de dekking van de kosten in 2024. Conform de afspraken blijft binnen de werkbegroting in een lopend jaar ruimte beschikbaar voor de begroting van het jaar daarop.
- Onderbesteding op de buffer 2024, de ontwikkelkosten 2024 en de uitvoeringskosten van de gastheergemeente.

De post 'Ruimte uit werkbegroting voorgaand jaar' is in 2025 erg hoog. In 2024 hebben we bij de meicirculaire de indexatie voor 2024 ontvangen. Omdat met deze budgetophoging geen rekening was gehouden, zetten we die in 2024 niet in en komt dit ten gunst van de werkbegroting 2025. Vanaf 2025 houden we in de werkbegroting rekening met een bedrag voor indexatie gedurende het jaar, waardoor er geen (of kleinere) incidentele voordelen ontstaan.

Zorgkosten

BW zorgkosten totaal	Actuele begroting 2024	Conceptbegroting 2025	Conceptbegroting 2026
Beschermd wonen (lump sum)	€ 7.181.000	€ 5.961.000	€ 5.961.000
Beschermd verblijf (lump sum)	€ 34.537.000	€ 35.931.000	€ 35.931.000
Beschermd thuis (lump sum)	€ 24.981.000	€ 25.959.000	€ 25.959.000
Mensen met BW-indicatie in andere zorg	€ -		€ 2.100.000
Overgang LVB 18+		€ 100.000	€ -
Zorg in natura p/q	€ 2.989.000	€ 2.650.000	€ 2.650.000
Pgb BW	€ 1.854.000	€ 2.160.000	€ 2.160.000
Stelpost taakstelling BW			€ -3.500.000
Totaal zorgkosten	€ 71.542.000	€ 72.761.000	€ 71.261.000

De belangrijkste wijzigingen in 2025 en 2026 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2024

- Op de budgetten is een indexatie toegepast van 2,89%, het percentage de gemeente Utrecht hanteert voor alle zorginkoop.
- Hervormingen: in 2024 is besloten dat er een taakstelling komt op de kosten Beschermd wonen van ca. €1,7 miljoen in 2025, € 3,5 miljoen in 2026 en € 4,1 miljoen structureel vanaf 2026. De besparing moet terugvallen in de middelen ten behoeve van versterking van de basisset (preventie). Voor 2025 is afgesproken de taakstelling in te vullen met de middelen vanuit de indexatie 2024 - niet door een verlaging van de zorgkosten - en voor het uitwerken van inhoudelijk verantwoorde hervormingen. Een werkgroep Hervormingen is hiermee aan de slag gegaan. In de kosten voor 2026 is de taakstelling als stelpost verwerkt op de zorgkosten. Hierbij houden we een flinke slag om de arm, want het is goed denkbaar dat de hervormingen een aantal veranderingen in de zorgkosten gaan veroorzaken en we kunnen nog niet voorzien hoeveel invloed die hebben.
- Een voorbeeld van het laatste is dat we gaan onderzoeken of cliënten met een BW-indicatie die zorg ontvangen uit andere middelen ook kunnen gaan financieren vanuit ons budget (zie acties werkgroep aanbieders). Als dat inderdaad passend blijkt, en dat ligt in de lijn der verwachting, dan kan dit een extra kostenpost betekenen van 2,1 miljoen euro. Zekerheid over deze post is er nog niet, daar moeten we nog onderzoek naar doen, maar we vinden het realistisch om daar voor 2026 rekening mee te houden.

- In de definitieve afspraken met het Leger des Heils is binnen het budget een andere verdeling van de plekken BW/BV/BT opgenomen, die beter aansluit bij de werkelijke invulling. Hierdoor is het aantal plekken BW gedaald en zijn er plekken toegevoegd aan zowel BV als BT.
- Living Lab loopt af. Een deel van de groep die nu via deze aanpak hulp krijgt, zal na afloop van Living Lab weer binnen BW opgevangen worden (vooral BT). We gaan in 2025 onderzoeken om welke groep dit gaat, wat zij nodig hebben en wat dit betekent voor de zorgkosten. In 2025 wordt duidelijk wat dat betekent voor de begroting van 2026.
- We hevelen de financiering van buitenregionale plaatsingen (deels) over van pxq financiering naar Beschermd Wonen en Beschermd Verblijf. Dit is alleen een verschuiving tussen posten, geen toe- of afname in de zorgkosten.
- In 2025 is nog een bedrag opgenomen voor de cliënten LVB 18+ die zorg krijgen van niet voor BW gecontracteerde partijen.

Buffer

In de conceptbegroting is weer een buffer van 3% opgenomen, berekend op de totale zorgkosten. De buffer is inzetbaar voor onvoorziene kosten binnen de gehele werkbegroting van BW. De zorgkosten in 2026 zijn lager dan de buffer. Dit is het gevolg van het rekenen met 3% over de zorgkosten in 2026 zónder de taakstelling.

Na vaststelling van de werkbegroting is besloten de berekening van de salariskosten voor beleidscapaciteit gelijk te trekken. De extra kosten (€ 187.839) zijn ten laste van de buffer gebracht.

Basisset

De basisset krijgt financiering vanuit twee begrotingsposten: de *regionale* basis en de *lokale* basis.
De regionale basis

In deze begrotingspost staan de middelen die nodig zijn voor de activiteiten uit de basisset die we regionaal aansturen en organiseren, dus ook regionaal financieren.

Het criterium voor een regionale aanpak is dat we een activiteit of dienst in meerdere subregio's uitvoeren en dat gezamenlijkheid meerwaarde heeft (onder meer aansturing, kwaliteit, kosten en eenduidigheid). Dit werkt de werkgroep basisset in 2025 uit. Vanuit het hervormingsplan zou ook kunnen volgen dat we meer voorzieningen in de basisset regionaal gaan oppakken.

In de begrotingspost regionale basis staat in 2025 al meer activiteiten/diensten dan in 2024 omdat we van een aantal diensten al hebben besloten dat we die regionaal opzetten. We verwachten dat dit in 2026 weer wat hoger uit zal vallen: er vindt een verschuiving plaats van lokale basis naar regionale basis. Dit betekent niet dat er minder voorzieningen in de basisset in gemeenten zullen zijn, maar wel dat we een deel van de lokale voorzieningen vanaf 2026 financiering krijgen uit de post 'regionale basis'. Individuele gemeenten hoeven deze kosten dan niet meer zelf te dragen.

In 2025 voorzien we de volgende uitgaven/voorzieningen in de regionale basis:

Product / Dienst	2025		2026	
Herstelacademie regionaal (ENIK)	€	3.500.000	€	3.500.000
Pit Stops	€	453.000	€	453.000
Beter Wonen: verdeling contingent en bijbehorende informatie en beleidsvorming	€	63.000	€	63.000
Kosten inzet H4H voor de U16, inclusief kosten voor aanjagen van de plaatsing van langwachtenden	€	244.000	€	244.000
Budget voor 3 pilots voor het creëren van onzelfstandige woningen	€	300.000	€	154.000
Prikkelarm wonen	€	1.700.000	€	-
Leertraject voor lokale toegangen mbt ernstig psychische aandoeningen	€	-	€	120.000
Structureel betrekken van cliënten / belangenbehartigers bij beleidsvorming	€	160.000	€	160.000
Living Lab	€	400.000	€	400.000
Totaal	€	6.820.000	€	5.094.000

Hieronder volgt een toelichting per post:

- Enik is een dienst waarin ervaringsdeskundigen hulp en ondersteuning bieden aan inwoners met psychische problematiek die is gericht op herstel. Lister levert deze dienst en maakte in 2023 en 2024 al onderdeel uit van het contract. Lister is begonnen met het opzetten van afdelingen in Utrecht Stad en Lekstroom, en gaat uitbreiden naar West en ZOU. De verwachting is dat zij in 2025 nog in een groeimodel zitten en daardoor minder middelen nodig hebben dan in 2026.
- Pit Stops zijn lokale, tijdelijke woonvoorzieningen voor passende zorg en ondersteuning dichtbij huis voor inwoners die dreigen dakloos te worden. De bestaande voorzieningen worden voortgezet en we voorzien een extra locatie ergens anders in de regio. Kosten zijn gebaseerd op geïndexeerde kosten van de bestaande plekken plus 6 extra plekken á € 20.000 per plek.
- Beter Wonen verdeelt het contingent woningen voor MOBW onder zorgaanbieders. In het verlengde daarvan draagt zij bij aan informatie en beleidsvorming over wonen en zorg. Financiering vanuit ons budget gebeurt al langer om voor voldoende mankracht te zorgen. Voorheen betrof dit een bijdrage voor de loonkosten van een projectleider; voor 2025 en 2026 krijgt deze financiering vorm via concrete resultaatsafspraken.
- H4H zorgt voor de matching tussen beschikbare woningen uit het contingent en uitstromende cliënten. Als cliënten langer dan een half jaar op de wachtlijst staan, gaan in 2024 'aanjagers' per regio aan de slag met de vraag waarom de uitstroom hapert en wat nodig is om dit vlot te trekken. Het is efficiënter als dit aanjagen vanuit één plek wordt gedaan, en vanaf 2025 financieren we H4H hiervoor voor een halve fte, wat neerkomt op € 70.000. Verder blijkt dat Utrecht Stad al jaren diensten van H4H voor de gehele regio financiert uit het lokale budget. Het regionale deel, € 172.000, hevelen we over naar de regionale basis..
- Vanuit de pijler wonen gaan we investeren in het creëren van onzelfstandige woonplekken via maximaal 3 pilots. We schatten in dat we per pilot eenmalig gemiddeld € 50.000 kwijt zijn voor de benodigde capaciteit en jaarlijks € 50.000 voor de extra kosten rondom sociaal beheer/woonbegeleiding en leefbaarheid.

- Er loopt een zoektocht naar woonplekken waar cliënten kunnen verblijven die niet gedijen in een reguliere woning in een reguliere woonomgeving. We zoeken zowel naar nieuwe locaties als het aanpassen of verhuizen van bestaande locaties. Deze ontwikkelingen kunnen we niet betalen uit de reguliere zorgbudgetten. We reserveren daarom € 1,7 miljoen voor in principe 30 woonplekken voor deze doelgroep, waarmee de verhuizing van de Heem mogelijk wordt. Dit zijn eenmalige kosten. We weten nog niet precies in welk jaar deze kosten plaatsvinden en nemen daarom het hele bedrag op voor 2025 met de mogelijkheid de niet gebruikte middelen door te schuiven naar volgende jaren.
- We willen de kennis bij de lokale toegang vergroten als het gaat om ernstige psychiatrische aandoeningen en welke zorg en hulp daar goed bij past. We willen daarom een leertraject uitrollen over de hele U16 voor de relevante toegangsmedewerkers.
- Cliëntparticipatie is erg belangrijk als we de goede dingen willen doen. Cliëntparticipatie is nog niet zo goed ingericht als we vinden dat zou moeten: we willen naar een structurele samenwerking waarbij alle regio's goed vertegenwoordigd zijn. We gaan hierop investeren voor de hele U16.
- Binnen Living Lab bestonden projecten die binnen de hele U16 minstens zoveel gericht waren op cliënten rondom BW als MO. Dit zijn kosten voor de periode 2025 en 2026, dus incidenteel in twee jaar.

De lokale basis

De lokale basis omvat voorzieningen die iedere gemeente voor zich organiseert en financiert. Deze post is op het moment dat deze begroting wordt gemaakt nog de 'sluitpost' van de werkbegroting. De baten die niet nodig zijn voor dekking van de overige begrotingsposten vormen de post lokaal maatwerk. Dit betekent ook dat deze post kan fluctueren over de jaren heen.

De werkgroep basisset werkt in 2025 uit welke voorzieningen we met elkaar benoemen als voorzieningen die overal in ieder geval moeten zijn. Een deel daarvan krijgt financiering uit de post regionale basis, de rest uit de post lokale basis. De financiering voor de voorzieningen waarvan we vinden dat die er in ieder geval moeten zijn, willen we 2026 garanderen. Daarmee geven we invulling aan de gedachte dat de beweging naar voren geen sluitpost moet zijn. Daarnaast hebben we in paragraaf 6.1 aangegeven welke andere stappen we zetten om gemeenten meer zekerheid te geven.

Dat betekent dat de post regionale basis zal groeien en de post lokale basis afneemt, maar zeker niet dat er lokaal minder (middelen voor) voorzieningen zullen zijn. De activiteiten die we vanuit de regionale basis financieren worden overgenomen van de lokale basis, deze activiteiten blijven dus bestaan en gemeenten kunnen hun lokale basismiddelen inzetten voor andere voorzieningen.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten kunnen we indelen in drie categorieën:

- a. Lokale toegang;
- b. Gastheergemeente Utrecht;
- c. Beleidscapaciteit ZOU, West en Lekstroom.

Ad a. Lokale toegang

De lokale toegang vangt waarschijnlijk meer aanvragen af dan de 25% waarmee werd gerekend. Dat betekent een hoger aantal onderzochte aanvragen dan waarmee werd gerekend, dus ook hogere uitvoeringskosten dan geraamd in 2024. De exacte gegevens zijn nog niet beschikbaar, dus op dit moment rekenen we met hetzelfde uitgangspunt als voorheen (plus indexering). Zodra we in 2025 de juiste cijfers beschikbaar hebben, passen we het budget voor 2026 aan. Dit levert het volgende beeld op:

Verwachte instroom van nieuwe cliënten Beschermd Wonen per WMO regio.

Aantal nieuwe cliënten	Zuid Oost	Utrecht West	Lekstroom	Utrecht
Instroom	94	60	116	439
Niet gehonoreerde aanvragen 25%	31	20	39	146
Totaal nieuw te onderzoeken cliënt	125	80	155	585

Op basis van de bandbreedte van het verwachte aantal nieuwe cliënten (tabel 3) zijn de benodigde formatie en de loonkosten doorgerekend. Daarbij is de inschatting dat een onderzoekstraject per cliënt 20 uur duurt, inclusief verwerkingstijd, registratie van gegevens etc.

Hieraan moeten we de kosten van de lokale toegang voor Utrecht Stad toevoegen. Utrecht is later begonnen met de inzet van de lokale toegang voor BW en heeft daarom nog geen vergoeding gekregen voor de kosten daarvan. In 2024 ging het om € 205.000, een bedrag dat door Utrecht uit de lokale basismiddelen betaald werd. Vanaf 2025 zal de toegang in Utrecht wel volledig meedraaien en dan ook vergoeding voor deze kosten uit het budget BW ontvangen. Bij toepassing van dezelfde rekenregel op deze toegang komen we uit op € 970.000, inclusief bijkomende kosten. Dit voegen we toe aan het bedrag voor de uitvoeringskosten voor de lokale toegangen.

Tot slot hebben we het voornemen om in 2025 te gaan experimenteren met de uitvoering van herindicaties door de lokale toegang. Dit vraagt allereerst om een goed plan, onder andere voor het beantwoorden van de volgende vragen: hoe uitgebreid willen we dit aanvliegen, voor welke cliënten, is er een relatie met het hervormingstraject, wat betekent het voor cliënten en aanbieders. We willen de werkwijze dan ook zeker niet meteen overal invoeren, maar de lokale toegang in iedere regio er wel ervaring mee laten opdoen om de voor- en nadelen te ontdekken. Om planvorming en experiment mogelijk te maken hogen we het budget met 10% op, in totaal € 157.000,-. De precieze verdeling is afhankelijk van het aantal herindicaties per regio. Mocht de werkwijze in 2025 succesvol blijken, dan is het denkbaar dat we in 2026 het budget voor uitvoeringskosten in de toegang verder ophogen.

Gezamenlijke uitvoeringskosten voor de toegang van de drie WMO regio's Lekstroom, ZOU en West tezamen plus de kosten van Utrecht apart.

Uitvoeringskosten toegang	Totaal	Utrecht
Nieuw te onderzoeken cliënten	360	585
Duur onderzoeken * 20 uur	7.200	11.707
Fte o.b.v. 1.350 uur	5,33	8,67
Loonkosten	€ 470.000	€ 756.000
Ruimte voor uitbreiding	€ 60.000	€ 97.000
Overhead 28,3%	€ 133.000	€ 214.000
Bandbreedte loonkosten incl. overhead	€ 663.000	€ 1.067.000

Ad b. Gastheergemeente

Het bedrag voor de uitvoeringskosten voor Utrecht als gastheergemeente is gebaseerd op de gerealiseerde kosten in 2024 te weten € 2,7 miljoen⁶. Dat wordt allereerst geïndexeerd met 5,6%. Daarnaast voorzien we in 2025 en 2026 de volgende kosten bij de gastheergemeente die in 2024 nog niet speelden:

- Communicatie: 5 uur per week ondersteuning en advies. Extra kosten zijn € 26.000,-.
- Doorontwikkeling toezicht (als gevolg van nieuwe wetgeving): extra kosten zijn € 51.000 in 2025 en € 112.000 in 2026. Deze bedragen zijn berekend op basis van de extra investeringen die nodig zijn om het toezicht op de zorg in het algemeen conform de nieuwe wetgeving te organiseren. Van de genoemde bedragen moeten we het aandeel voor BW bepalen aan de hand van het aandeel van BW in de totale zorgkosten (28,8%).
- Aanbesteding: er moet nog een besluit komen over het opnieuw aanbesteden van BW per 2027 of dat we alleen de contracten verlengen. Bij een aanbesteding zullen we veel energie moeten steken in het kostbare proces en dat is niet mogelijk binnen de huidige beleids capaciteit. Indien nodig, financieren we dit uit de buffer.
- Extra inzet op realisatie van prikkelarme locaties: € 81.000,-. Daarnaast loopt er een gesprek met het zorgkantoor om dit in cocreatie te doen.

De lokale teams krijgen bij hun werkzaamheden ondersteuning van het Regionale Team. Het is denkbaar dat die in de loop der tijd minder nodig is en daarmee minder inzet nodig is. In dat geval kunnen de middelen voor de gastheergemeente omlaag. Aangezien er nog een duidelijke ontwikkelagenda voor de lokale toegang is, gaan we op dit moment nog niet uit van afschaling, maar in de loop van 2025 zal daarover meer duidelijk worden voor 2026.

De kosten gastheergemeente komen voor 2025 daarmee in totaal op € 2.994.000.

Ad c. Beleids capaciteit ZOU, West en Lekstroom

De extra benodigde inzet past niet binnen de bestaande lokale beleids capaciteit en is daarom in 2024 al met 2 fte (per subregio) vanuit het budget BW aangevuld. We zullen dit voortzetten in 2025 en 2026. De loonkosten voor 2025 zijn inclusief indexatie € 609.000,-.

<i>Uitvoeringskosten regio's 2025-2026</i>	Zuid Oost	West	Lekstroom	Totaal regio's
Capaciteit voor beleid, accounthouderschap etc. structureel 6 fte	€ 203.000	€ 203.000	€ 203.000	€ 609.000
Overheadkosten	€ 57.000	€ 57.000	€ 57.000	€ 171.000
Aanpassing uitgangspunten kosten fte (na vaststelling begroting)	€ 62.463	€ 62.463	€ 62.463	€ 187.389

Afhankelijk van het besluit rondom aanbesteding zal mogelijk in de subregio's extra inzet nodig zijn voor de processen hieromtrent. Ook die zullen we dan uit de buffer betalen.

In 2025 komt er een hervormingsplan. Hoe fundamenteeler de hervormingen zijn, hoe meer tijd de implementatie meestal kost. Bij de te maken keuzes moeten we de vraag meenemen welke kosten voor beleid en uitvoering dit met zich mee gaat brengen voor 2025 en 2026.

⁶ In de berekening van de uitvoeringskosten van de gastheergemeente is een fout ontdekt, waardoor de kosten te hoog waren opgenomen. Dit wordt nog nader onderzocht. In de werkbegroting is het gecorrigeerde bedrag opgenomen, mogelijk moet dit naar aanleiding van het onderzoek nog worden bijgesteld.

Op basis van de memo salariskosten is de berekening van de kosten van beleidscapaciteit aangepast en aangesloten op die van Utrecht. Hierdoor zijn de kosten hoger geworden. De extra kosten zijn ten laste van de buffer gebracht.

De totale (bijgestelde) uitvoeringskosten komen hiermee uit op € 5.732.000 in 2025 (inclusief indexatie).

Ontwikkelbudget U16

Het ontwikkelbudget U16 omvat de kosten voor de ontwikkeling van en de dialoog over beleid, inclusief de onderzoeken, leertrajecten en evaluaties. Een deel van de inzet hiervoor is onderdeel van de reguliere beleidscapaciteit. We voorzien voor 2025 – 2026 de volgende extra kosten vanwege onderzoek door externe bureaus:

Onderzoek onder cliënten, aanbieders en toegang over succesvolle/wenselijke elementen van de basisset	€ 65.000
Onderzoek naar de grens van ambulantisering	€ 65.000

Verder is er momenteel externe begeleiding ingezet vanwege ontwikkelingen rondom de toegang. Voorzien is dat de RT deze taak grotendeels gaat overnemen. Voor de organisatie van leerbijeenkomsten en bijzondere vraagstukken voorzien we wel nog extra kosten voor de inzet van extra externe capaciteit of deskundigheid. De totale kosten begroten we op € 30.000 per jaar.

Voor overige kosten (bijvoorbeeld logistiek, advies, teambuilding, leerbijeenkomsten en werksessies met externen) nemen we nog eens € 50.000 op.

Het totale ontwikkelbudget bedraagt daarmee € 215.000 in 2025. Er zijn nog geen onderzoeken voorzien voor 2026. Omdat goed mogelijk is dat dat toch nodig blijkt, nemen we de helft van het onderzoeksbudget van 2025 op en zijn de kosten daar dus €150.000,-.

Eigen bijdrage

Voor de eigen bijdrage gaan we uit van de actuele prognose voor 2024 + loon- en prijsindexatie van 2,89%. Hiermee komt de eigen bijdrage voor 2025 op € 1.521.000,-.

6. Planning, organisatie en inrichting

6.1 Mijlpalenplanning

De ambities en voornemens zoals hierboven besproken gaan we vertalen in een concrete planning voor in eerste instantie 2025 die wordt opgesteld nadat dit UP is goedgekeurd en hieraan toegevoegd.

Acties en inzet naar aanleiding van de beleidsnota ‘Voorkomen dakloosheid’ krijgen een plek.

Eind 2025 maken we een mijlpalenplanning voor 2026.

6.2 Regionale samenwerking

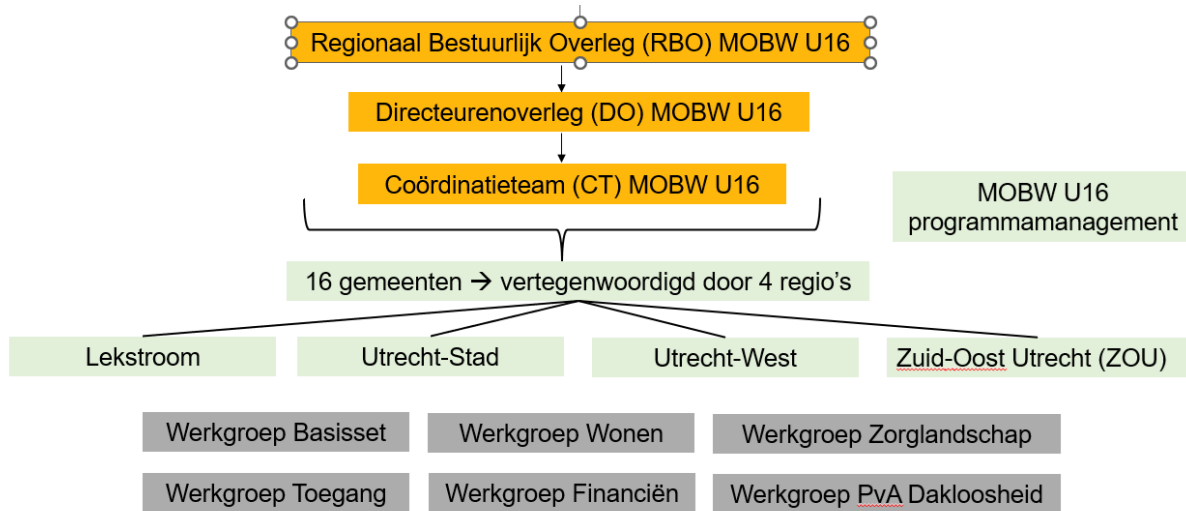
De U16 heeft de afgelopen jaren grote stappen gemaakt in de regionale samenwerking en is daarin één van de koplopers in Nederland. We zijn afhankelijk van elkaar in het streven om inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo goed mogelijk in staat te stellen om een zo zelfstandig mogelijk leven te leiden.

Voor het inrichten van die de gemeentelijke samenwerking is een beleidsvormende structuur ingericht. Voorheen werd deze gedragen door (tijdelijke) projectleiders, maar begin 2024 is gestart met een samenwerkingsverband van medewerkers die dit werk als onderdeel van hun reguliere werkzaamheden doen. De regionale samenwerking is daarmee doorontwikkeld tot een ambtelijk en bestuurlijk samenwerkingsverband met vaste vorm. Besluitvorming in de U16 vindt plaats op basis van consensus.

De organisatie is getrapt ingericht. We werken vanuit vier subregio's: Utrecht Stad, Zuid Oost Utrecht (ZOU), Lekstroom en Utrecht West. Iedere subregio zendt een of meerdere vertegenwoordigers af naar de overleggen op U16-niveau. Zee dragen er zorg voor dat informatie en besluiten uit hun MO/BW U16-overleg landen in alle gemeenten, en omgekeerd. Per subregio is hiervoor een structuur ingericht. De U16-overleggen hebben geen besluitvormend karakter, de afzonderlijke gemeenteraden of colleges leggen afspraken en besluiten formeel vast.

De stad Utrecht heeft nog steeds de centrumfunctie, zolang de doorcentralisatie (nog?) niet heeft plaatsgevonden. Dit betekent dat alle middelen nog steeds door het Rijk aan Utrecht worden toegekend en dat de gemeenteraad het budgetrecht heeft. Daarbij heeft Utrecht de rol van gastheergemeente. Dat betekent ten eerste dat Utrecht het besluitvormingsproces ondersteunt. Vervolgens regelt Utrecht het contractmanagement, en organiseert ook andere uitvoerende taken zoals de Regionale Toegang en het innen van eigen bijdragen. Utrecht bewaakt regelgeving, toezicht en handhaving. Daarnaast vertegenwoordigt Utrecht de U16 op landelijke tafels. Tot slot zorgt Utrecht voor monitoring en de bijbehorende dataverzameling en -verwerking.

Momenteel werken we met de volgende structuur:

- Het Regionaal Bestuurlijk Overleg MO/BW (RBO) is bestuurlijk verantwoordelijk voor de regionale samenwerking. De bestuurlijke overlegtafel wordt gevormd door vier bestuurders die elk hun regio vertegenwoordigen op bestuurlijk niveau. Het RBO MO/BW U16 komt 6 keer per jaar bij elkaar.
- Het Directeurenoverleg MO/BW U16 (DO) is een regulier afstemmings- en voorbereidingsoverleg waarin de 4 regio's op directie en/of managementniveau vertegenwoordigd zijn. Het DO komt bijeen vooraf aan ieder RBO. Het DO kijkt of de randvoorwaarden voor beleidsvorming en uitvoering op orde zijn en aansluiten bij ambities en beleid. Tenslotte bereidt het DO de bestuurlijke beleidsvorming voor.
- Het coördinatieteam MO/BW U16 (CT) is het ambtelijk overlegorgaan voor afstemming en voorbereiding. Elke regio wordt vertegenwoordigd door twee tot drie beleidsadviseurs. Het CT komt tweewekelijks bij elkaar en levert de stukken voor het DO.
- Een manager leidt het programma in samenwerking met een projectsecretaris. De programmamanager is voorzitter van het CT en het DO, en waar nodig of gewenst van werkgroepen.
- Er zijn vaste werkgroepen die de informatie leveren voor discussie en afstemming in het CT. Daarnaast worden er ad hoc werkgroepen gevormd indien er onderwerpen zijn die nadere uitdieping behoeven en waarvoor geen plek is binnen één van de vaste werkgroepen. In 2024 waren dit bijvoorbeeld de werkgroepen Hervormingen en Enik. De werkgroepen worden deels door leden van het CT gevormd en deels door vertegenwoordigers van andere partijen of gemeentelijke afdelingen, afhankelijk van het onderwerp.

Het lukt om de beleidsvorming via deze structuur te laten verlopen. Een ambtelijke evaluatie heeft uitgewezen dat het vertrouwen is gegroeid en inmiddels stevig staat. Er is wel behoefte aan het verder uitwerken van de spelregels om te voorkomen dat hobbels of incidenten, die er zijn geweest, op termijn het vertrouwen en daarmee de samenwerking zouden kunnen gaan schaden.

Inhoudelijk is de samenwerking uitgewerkt in een regioplan voor de periode '23-'28 waar alle gemeenteraden mee hebben ingestemd, inclusief tweejaarlijkse UP's die de doelstellingen uit het regioplan concreet uitwerken. Formeel is er een samenwerkingsovereenkomst gesloten, maar de

houdbaarheid daarvan is ongewis vanwege de onduidelijkheid die is ontstaan over de doorcentralisatie

Daardoor is de juridische basis van de samenwerking niet meer in overeenstemming met de werkelijkheid. Ook is de juridisch grondslag voor de overdracht van financiën niet goed geborgd.

Wat gaan we doen 25-26

- De ambities en planning gaan we meer afstemmen op de tijd die nodig is voor goede communicatie, het creëren van draagvlak en het op de juiste plek inbedden van de formele besluitvorming. Per beleidsvoorstel of ander beslisdocument gaan we de 'routing' en de bijpassende planning zorgvuldig na. Dat kost wat meer tijd, maar draagt bij aan een goede uitvoering van het beleid.
- We gaan de samenwerkingsovereenkomst aanpassen, zodat de afspraken aansluiten bij het budgetrecht van de gemeenteraad van Utrecht. Ook moet de nieuwe versie voldoende grondslag bieden voor overdracht van financiële middelen tussen de gemeente Utrecht en de andere gemeenten.

Bijlage 1 Begrippenlijst

Addenda (enkelvoud: addendum)

Een toevoeging of bijlage bij een document.

Ambulantisering

Dit is een trend waarbij de zorg steeds meer wordt verleend in de eigen omgeving van een cliënt, in plaats van in een zorginstelling.

Basisset MO/BW

De U16-gemeenten streven ernaar dat inwoners zo veel mogelijk kunnen herstellen in of dichtbij huis en zo onderdeel blijven van de maatschappij. Wat er nodig is, hangt mede af van de lokale omstandigheden. De U16-gemeenten hebben afgesproken te werken met een basisset MO/BW die bestaat uit elf bouwstenen: professionele ambulante ondersteuning, ambulante behandeling via de zorgverzekeraar, toegang tot een woonplek, schuldhulpverlening, inkomen, toeleiding naar (betaald) werk, time-outvoorziening, persoonlijke ontwikkeling, informele zorg, integratie in de wijk, preventie en vroegsignalering. Een goed ingerichte basisset vermindert de instroom in MO- en BW-voorzieningen en helpt bij het herstel van inwoners.

Beschermd wonen (BW)

Beschermd wonen is het wonen in een accommodatie van een zorgaanbieder met daarbij behorend toezicht en begeleiding. Het is bedoeld voor mensen van 18 jaar of ouder met psychische of psychosociale problemen. De cliënt heeft 24 uur per dag en zeven dagen in de week toezicht en ondersteuning in nabijheid. Beschermd wonen valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). De Utrechtse gemeenten bieden inwoners die dat nodig hebben drie vormen van BW: beschermd thuis, beschermd verblijf en beschermd wonen specialistisch.

- **Beschermd thuis (BT)**

Beschermd thuis is een voorziening die bedoeld is voor inwoners van een gemeente binnen de U16-regio die zelfstandig wonen maar (zeer) intensieve gespecialiseerde begeleiding met 24-uurs bereikbaarheid nodig hebben. BT is juridisch gezien geen BW-product, maar is een door Utrecht ingekochte voorziening die transformatie binnen BW mede vormgeeft. Het slaat de brug tussen wonen in een instelling en zelfstandig wonen.

- **Beschermd verblijf (BV)**

Beschermd verblijf is een voorziening die bedoeld is voor inwoners uit de U16 die (nog) niet zelfstandig kunnen wonen en tijdelijk intensieve gespecialiseerde begeleiding in een 24-uursvoorziening nodig hebben.

- **Beschermd wonen specialistisch (BW specialistisch)**

Beschermd wonen specialistisch is een bovenregionale voorziening (U16-niveau) die bedoeld is voor inwoners in de U16-regio die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen en naast gespecialiseerde begeleiding in een 24-uurs-voorziening een specifieke ondersteuningsvraag, benadering en/of setting nodig hebben die niet lokaal of regionaal kan worden geboden.

Centrumgemeente

Een centrumgemeente is een gemeente die verantwoordelijk is voor het coördineren van bepaalde regionale taken, zoals maatschappelijke opvang en beschermd wonen, namens omliggende gemeenten. Zij ontvangt hiervoor subsidies van het Rijk. Voor beschermd wonen is Utrecht de centrumgemeente.

Contingentwoningen/contingenten

Dit zijn woningen die speciaal zijn toegewezen voor bepaalde doelgroepen, bijvoorbeeld voor de BW-doelgroep. Deze woningen worden beschikbaar gesteld door woningcorporaties.

Coördinatieteam (CT) MO/BW U16

Het coördinatieteam (CT) MO/BW U16 is het ambtelijk overlegorgaan voor afstemming en voorbereiding. Elke regio wordt vertegenwoordigd door twee tot drie beleidsadviseurs. Het CT komt tweewekelijk bij elkaar. Het CT levert de stukken voor het DO MO/BW U16.

Directeurenoverleg (DO) MO/BW U16

Het Directeurenoverleg (DO) MO/BW U16 is een regulier afstemmings- en voorbereidingsoverleg waarin de vier regio's op directie en/of managementniveau vertegenwoordigd zijn. Het DO komt bijeen vooraf aan ieder RBO MO/BW U16. Het DO bekijkt of de randvoorwaarden voor beleidsvorming en uitvoering op orde zijn en aansluiten bij ambities en beleid. Daarnaast wordt de bestuurlijke beleidsvorming daar voorbereid.

Doordecentralisatie BW

De verantwoordelijkheid voor beschermd wonen wordt mogelijk per 1 januari 2026 doorgedecentraliseerd van regio's (centrumgemeenten) naar gemeenten. Daarnaast wordt er gewerkt aan een nieuw financieel verdeelmodel voor beschermd wonen. Deze doordecentralisatie zou oorspronkelijk per 2022 plaatsvinden, maar is al meerdere malen uitgesteld. Met de doordecentralisatie worden de BW-middelen gefaseerd aan elke gemeente verstrekt. Dit gebeurt aan de hand van een nieuw, objectief verdeelmodel. Daarnaast zal er een woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen gaan gelden. De nieuwe streefdatum voor invoering is 1 januari 2026.

Enik Recovery College

Dit is een ontmoetingsplaats en leeromgeving voor mensen die ervaring hebben met ontwrichting als gevolg van een psychische kwetsbaarheid of verslaving, en die willen werken aan hun herstel. Enik wordt gerund door ervaringsgenoten.

Ernstig psychiatrische aandoening (EPA)

EPA staat voor ernstig psychiatrische aandoening. Het gaat om langdurige stoornissen die aanzienlijke beperkingen in het sociaal en/of maatschappelijk functioneren veroorzaken en intensieve zorg vereisen. Voorbeelden hiervan zijn schizofrenie en een bipolaire stoornis.

Extramuraal

Zorg buiten een instelling, bijvoorbeeld thuiszorg. Extramurale zorg wordt ook wel ambulante zorg genoemd.

Fairshare afspraken

Dit zijn afspraken die gericht zijn op een eerlijke en rechtvaardige verdeling van middelen, verantwoordelijkheden of kosten tussen verschillende partijen. Deze afspraken maken we in U16-verband over woonplekken.

G4-gemeenten

De G4-gemeenten zijn de vier grootste gemeenten in Nederland: Den Haag, Utrecht, Rotterdam en Amsterdam.

Gastheergemeente

Een gastheergemeente is faciliterend. Utrecht heeft voor beschermd wonen de rol van gastheergemeente. Dat betekent dat Utrecht het besluitvormingsproces ondersteunt. Ook regelt Utrecht het contractmanagement en organiseert de gemeente andere uitvoerende taken zoals de Regionale Toegang en het innen van eigen bijdragen. Utrecht bewaakt regelgeving, toezicht en handhaving. Daarnaast vertegenwoordigt Utrecht de U16 op landelijke tafels. Tot slot zorgt Utrecht voor monitoring en de bijbehorende dataverzameling en -verwerking.

Gemeenschappelijke regeling (GR)

Samenwerkingsverband tussen verschillende overheidsorganen, zoals gemeenten, provincies en waterschappen, bedoeld om gezamenlijke belangen te behartigen.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Het Gezond en Actief Leven Akkoord is een samenwerkingsovereenkomst tussen de overheid, gemeenten, GGD en zorgverzekeraars, gericht op het verbeteren van fysieke en mentale gezondheid, preventie en het versterken van de sociale basis.

Intramuraal

Zorg binnen een instelling, bijvoorbeeld beschermd wonen.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Samenwerkingsovereenkomst gericht op het waarborgen van toegankelijke, kwalitatief hoogwaardige en betaalbare zorg.

Lokale toegang

Inwoners kunnen zorg vinden en aanvragen bij lokale teams (buurtteam, wijkteam of sociaal team).

Licht verstandelijke beperking (LVB) 18+

Licht verstandelijke beperking bij personen van 18 jaar en ouder. Mensen met een LVB hebben een IQ tussen de 50 en 70 en ervaren aanzienlijke beperkingen in hun cognitieve ontwikkeling en vaardigheden.

Maatschappelijke opvang (MO)

Bedoeld voor mensen die hun thuissituatie hebben (moeten) verlaten en niet zonder hulp zelfstandig kunnen wonen. Zij moeten elk moment van de dag zorg kunnen krijgen.

Onzelfstandige woningen

Woonruimtes die niet volledig zelfstandig zijn. Bewoners hebben geen eigen toegang en kunnen gebruik maken van gedeelde voorzieningen.

Ouder/kindplek

Woonvoorziening voor ouders, vaak jonge moeders, die ondersteuning nodig hebben bij de zorg en opvoeding van hun kinderen.

Overgang 18- naar 18+

De overgang van jongeren die 18 jaar worden en de veranderingen in zorg en ondersteuning die daarbij komen kijken. De zorg die zij ontvangen gaat over van de Jeugdwet naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Persoonsgebonden budget (pgb)

Geldbedrag waarmee mensen zelf zorg of ondersteuning kunnen inkopen. Zij bepalen zelf welke zorg zij ontvangen en wie deze zorg levert.

Pitstops

Lokale, tijdelijke woonvoorzieningen voor passende zorg en ondersteuning dichtbij huis voor inwoners die dreigen dakloos te worden.

Prikkelarme woningen

Woonvormen die zijn ontworpen om een rustige en veilige omgeving te bieden voor mensen met psychische problemen of andere kwetsbaarheden die moeite hebben met de prikkels in een reguliere woonomgeving.

Programma MO/BW U16

Het programma MO/BW U16 wordt geleid door een manager in samenwerking met een projectsecretaris. De programmamanager is voorzitter van het CT en het DO en waar nodig of gewenst van werkgroepen.

Pxq-financiering

Financiering prijs x kwantiteit. De gemeente maakt afspraken met zorgaanbieders op basis van een vaste vergoeding per uur geleverde ondersteuning.

Ravijnjaar

Een jaar dat gemeenten minder geld krijgen van het Rijk.

Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) MO/BW U16

Het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) MO/BW U16 is bestuurlijk verantwoordelijk voor de regionale samenwerking op maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De bestuurlijke overlegtafel wordt gevormd door vier bestuurders die elk hun regio vertegenwoordigen. Het RBO MO/BW U16 komt zes keer per jaar bij elkaar.

Regionale Toegang (RT)

De Regionale Toegang beoordeelt de toegang tot Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang en is belegd bij de gemeente Utrecht.

Safehouse

Een safehouse is een veilige en gezonde woonomgeving waarin vaardigheden die essentieel zijn voor herstel na een verslaving worden aangeleerd en geoefend met gelijkgestemden.

Spreidingsvisie

Beleidsdocument dat richtlijnen geeft over hoe voorzieningen of diensten over een gebied moeten

worden verspreid. In de U16 kennen we een BW-spreidingsvisie: deze visie betreft een goede spreiding van zorgvoorzieningen over de gehele U16-regio.

T-gesprekken

Er worden drie tertaalgesprekken (T-gesprekken) per jaar gevoerd met zorgaanbieders van beschermd wonen.

Time-outvoorziening

Als het tijdelijk niet lukt om zelfstandig te wonen, kunnen inwoners kort verblijven in een time-outvoorziening. Dit biedt rust en kan helpen om de situatie te stabiliseren en verergering van klachten te voorkomen. De betrokken hulpverlener blijft verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning en ook het sociale netwerk blijft in stand, zodat daarin continuïteit is.

Toeleidingsproces geestelijke gezondheidszorg (GGZ)

Traject dat mensen doorlopen om toegang te krijgen tot de juiste zorg en ondersteuning.

U16

De zestien Utrechtse regiogemeenten zijn: Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist. De vier subregio's zijn: Utrecht-Stad, Zuid-Oost Utrecht (ZOU), Lekstroom en Utrecht-West.

Veldtafel

Een overlegstructuur in de U16 met zorgorganisaties en gemeenten om gezamenlijke oplossingen te vinden voor complexe situaties en casuïstiek.

Vierde huis

Via Het Vierde Huis (H4H) - een dienst van WoningNet - kunnen onder ander urgenties, huisvestigingsvergunningen en voorrang voor beroepen worden aangevraagd.

Vierkant

De inkoopafspraken die gastheergemeente Utrecht heeft gemaakt met zorgaanbieders.

Wachtlijst

Periode die mensen moeten wachten voordat ze toegang krijgen tot ondersteuning of tot een woning.

Wet langdurige zorg (Wlz)

De Wet langdurige zorg regelt en financiert onder andere de intramurale zorg voor inwoners die zijn aangewezen op 24 uur per dag zorg in de nabijheid of permanent toezicht vanwege hun psychische stoornis. Er is vastgesteld dat de inwoner levenslange noodzaak heeft tot 24-uurs zorg in nabijheid. Er is geen uitzicht op verbetering of herstel.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015

Wet die gemeenten verantwoordelijk stelt om zorg en ondersteuning te bieden aan inwoners die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn. Eén van de vormen van Wmo-ondersteuning is individuele begeleiding (IB).

Zelfredzaamheidsmatrix

Instrument dat gebruikt wordt om de zelfredzaamheid van individuen te meten en verbeteren.

Zorglandschap

Overzicht van zorgvoorzieningen in de gehele U16.

Bijlage 2 Doelstellingen en pijlers Regioplan

De 3 doelstellingen in het regioplan zijn vertaald naar 5 pijlers. Het plan zegt hierover het volgende:

1. Inzetten op voorkomen en herstel:

Meer dan nu het geval is willen we dat wijkteams en voorliggende partijen een rol gaan spelen bij inwoners die een ondersteuningsvraag hebben. Hierdoor zijn we beter in staat om de ondersteuningsvraag vroegtijdig met alle betrokkenen op te pakken, en voorliggende voorzieningen⁵ in te zetten. Zo kunnen we samen werken aan herstel. Lokale toegangen krijgen een grotere rol in de toeleiding richting BW. Inwoners blijven in beeld bij de lokale toegangen, waardoor herhaalde instroom in BW wordt voorkomen. Het is hierbij de rol van de lokale gemeente om te zorgen voor een passend niveau van lokale voorzieningen (lokale basisset), zoals voorzieningen rondom schulden, dagbesteding/werk en ambulante begeleiding.

Pijlers: 1. Basisset & 2. toegang

- 2. Verschuiving naar meer ambulante hulpverlening** Beschermd Wonen zet in op het bieden van 24-uurs zorg in de thuissituatie in plaats van het wonen in een intramurale voorziening. Dat betekent dat er vaker Beschermd Thuis (BT) wordt ingezet. Dit vraagt een andere manier van begeleiding en andere voorwaarden in de wijken en dorpen. Hierover worden afspraken gemaakt met aanbieders en partijen in de wijk. Daarnaast vraagt dit voldoende woonplekken in alle 16 gemeenten. De realisatie daarvan binnen alle U16-gemeenten volgens de contingent⁷ afspraken en de ontwikkeling van alternatieve woonvormen heeft hierin prioriteit⁸. Hierdoor wordt het mogelijk dat cliënten in de regio/eigen gemeente, blijven wonen. Hiervoor worden afspraken gemaakt met woningcorporaties en alle gemeenten.

Pijlers: 3. aanbieders & 4. woonplekken

3. Gezamenlijk doorontwikkelen en sturen op het zorglandschap.

Beschermd Wonen zal nodig blijven voor een deel van de cliënten. We houden voor deze cliënten zo lang als dat nodig is gezamenlijk de infrastructuur en 24-uurs voorzieningen in stand. Daarbij sturen we gezamenlijk op een goede spreiding van voorzieningen over de gehele U16-regio. Voor Beschermd Thuis betekent dit dat we direct in alle gemeenten kijken waar extra plekken nodig zijn. Voor Beschermd Verblijf (BV) sluiten we aan bij de ontwikkeling van vraag en aanbod. Als er een nieuwe locatie nodig is, wordt bekeken alle 16 gemeenten of en waar dit het beste past. Een voorwaarde hiervoor is dat gemeenten klaar zijn voor de decentralisatie van deze taken. Er zijn afspraken gemaakt over een eerlijke verdeling van de middelen. Daarnaast wordt er een dashboard ontwikkeld met stuur- en monitoringsinformatie. Gemeenten zullen komende jaren met de centrumgemeente op verschillende onderdelen gaan leren. Tot slot zal, na een evaluatie, gezamenlijk worden bekeken waar verdere verschuiving van taken mogelijk en wenselijk is.

Pijlers: 5. spreiding van voorzieningen

⁷ Contingent woningen zijn woningen die door de woningbouwcorporaties ingezet worden voor uitstroom van de BW doelgroep.

⁸ waarbij ook draaglast en draagkracht van de wijken meegenomen wordt.

Bijlage 3 Verdeling lokale basis per gemeente

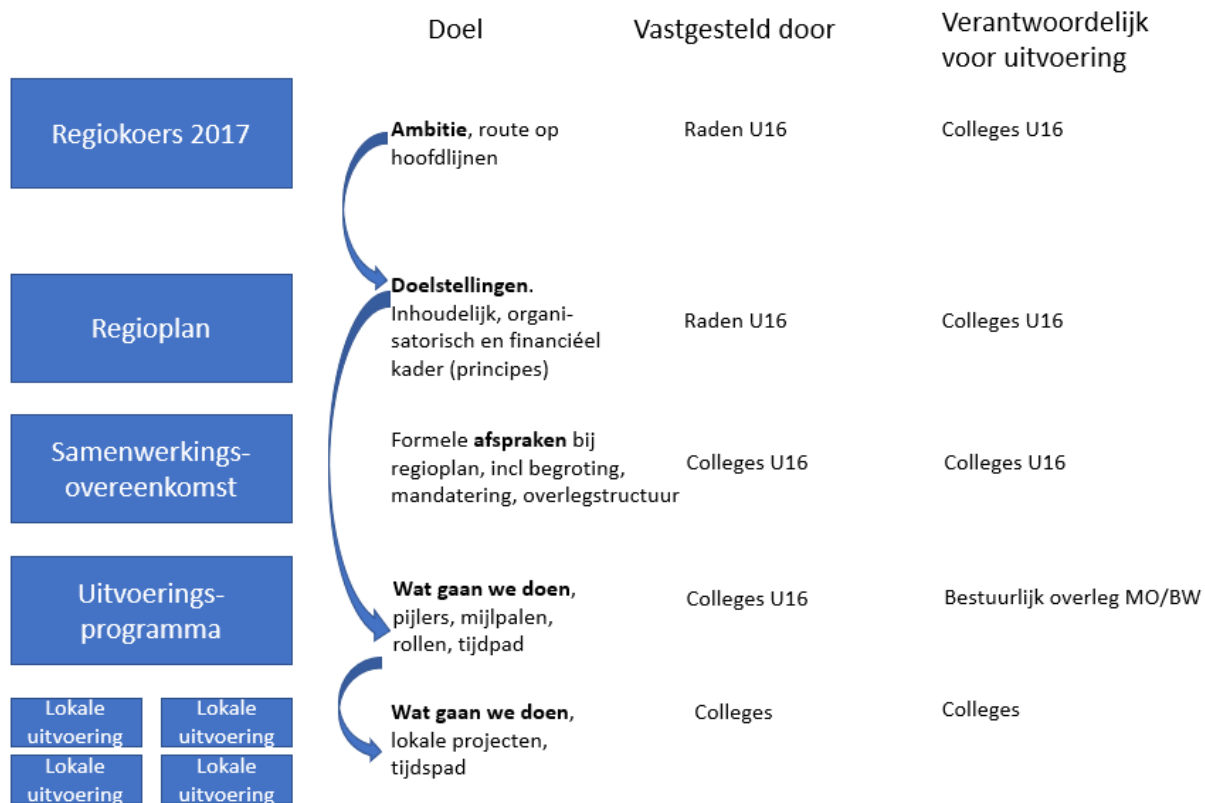
In onderstaande tabel is de verdeling van de post lokale basis in de werkbegroting aangegeven, verdeeld over de U16-gemeenten. De verdeling is gemaakt op basis van het objectief verdeelmodel zoals dat voor de doordecentralisatie van Beschermd Wonen in uitgewerkt.

De middelen voor de lokale basis worden overgemaakt aan de gemeenten.

	Verdeling lokaal maatwerk (obv verdeelmiddel)	Verdeling lokaal maatwerk 2025 in €	Verdeling lokaal maatwerk 2026 in €
Utrecht	47,5%	€ 11.698.079	€ 9.968.389
Utrechtse Heuvelrug	4,9%	€ 1.206.606	€ 1.028.196
Houten	4,3%	€ 1.055.926	€ 899.796
De Ronde Venen	3,0%	€ 728.934	€ 621.153
Bunnik	1,3%	€ 325.420	€ 277.303
Oudewater	0,9%	€ 229.644	€ 195.689
Zeist	8,0%	€ 1.982.381	€ 1.689.264
Woerden	4,5%	€ 1.106.296	€ 942.718
Vijfheerenlanden	4,0%	€ 997.549	€ 850.050
IJsselstein	2,5%	€ 623.771	€ 531.539
Lopik	1,1%	€ 282.868	€ 241.043
Nieuwegein	6,4%	€ 1.583.749	€ 1.349.574
Stichtse Vecht	4,4%	€ 1.092.843	€ 931.254
De Bilt	4,0%	€ 988.765	€ 842.565
Wijk bij Duurstede	1,9%	€ 465.577	€ 396.736
Montfoort U	1,1%	€ 269.591	€ 229.729
Totaal U16	100%	€ 24.638.000	€ 20.995.000

Bijlage 4 Besluitvorming

Bijlage 5 Kansen en risico's

Rondom MO/BW zien wij de nodige kansen en risico's. Deze staan hieronder opgesomd, met daarnaast hoe wij hierop in willen spelen.

Kansen en risico's	Follow up
Digitalisering: mogelijkheden voor meer zorg op maat, makkelijker 24-uurs zorg in kleinere kernen.	We gaan in het kader van hervormingen en verlengingen/aanbesteding in gesprek met aanbieders om deze mogelijkheden mee te nemen in de afspraken.
Minder taboe op psychische kwetsbaarheid/meer openheid over psychische kwetsbaarheid	We richten ons meer op de mogelijkheden die wijken en communitywork bieden, vooral in onze zoektocht naar een stevige basisset. Initiatieven van en voor de doelgroep worden meer ondersteund, om te beginnen de infrastructuur voor peer-support.
Aandacht voor positieve gezondheid/aandacht voor preventie. Biedt de kans om vroegtijdig psychische problematiek te signaleren en escalatie te voorkomen.	We zetten komende jaren versterkt in op een goede basis/betere preventie.
Financiële tekorten/ravijnjaar. Minder budget biedt ook kansen om dingen anders te doen.	Vanuit de werkgroep hervormingen is dit opgepakt en wordt dit via deze lijn ingevuld.
Arbeidsmarkt/personeelstekorten. Meer kansen voor de doelgroep om betaald werk en een zinvolle plek in het arbeidsproces te krijgen.	We verkennen de werkwijze 'work first' binnen de zoektocht naar een goede basisset.
Woningtekort. Biedt een kans om het te hebben over alternatieve volwaardige woonconcepten, zeker als deze op korte termijn kunnen worden gerealiseerd.	Gesprek over en lobby voor creatieve woonvormen in het algemeen en onzelfstandige woningen in het bijzonder is een speerpunt van de werkgroep wonen.
Steeds groter wordend woningtekort. Ook nog meer doelgroepen voor de schaarse beschikbare woningen voor huisvesting bijzondere doelgroepen (EU rechtentool, extramuralisering VG).	We zien dat het woningtekort het hele systeem frustreert. Woningbouw is de lange termijn strategie en is al lastig; op korte termijn zoeken we het vooral in het mogelijk maken van creatieve woonvormen, die tot volwaardige woonplekken kunnen leiden. Is een speerpunt van de werkgroep wonen.
Groei van het aantal inwoners die een beroep zou kunnen doen op BW: meer inwoners met ernstige psychische problematiek	Meer investeren in de lokale basis om escaleren van problematiek te voorkomen.

Draagkracht samenleving neemt af/ minder samenhang: minder leefbaarheid in wijken, polarisatie, maatschappij wordt ingewikkelder, grotere welvaarts kloof.	Via de basisset bekijken we welke voorzieningen het meest passend zijn, en we kijken daarbij ook naar versterking van cohesie en wijken. Community building wordt gefinancierd in de basisset.
Financiële vraagstukken /bezuinigingen. En zo niet binnen BW dan wel bij aanpalende sectoren (MO, jeugd, gemeentefinanciën algemeen).	We zetten in op afstemmen van initiatieven en prioriteiten met aanpalende sectoren, opdat we elkaar maximaal versterken en niet gaan dubbelen of zelfs tegenwerken. We zijn op zoek naar waar we de meeste toegevoegde waarde kunnen leveren.
Personeelstekort in de zorg.	Sturen op zorg zo licht mogelijk inrichten en liefst de behoefte aan gespecialiseerde zorg voorkomen door te investeren in de lokale basis.
Politieke onzekerheid. Onduidelijkheid over doordecentralisatie.	Binnen de U16 is gekozen om door te gaan op het pad van gezamenlijke financiering en inzet van BW, doordecentralisatie of niet. Dit wordt voortgezet.
Spanning tussen budgetrecht Utrechtse raad en streven om gelijkwaardig en samen BW vorm te geven.	Herijken van de samenwerkingsovereenkomst waarin, gegeven het budgetrecht van de Utrechtse raad, samenwerkingsafspraken worden opgenomen.

Bijlage 6 Visie op spreading van BW voorzieningen in de U16

In het Regioplan Beschermd Wonen 2023- 2028 wordt gesproken over spreading van Beschermd Wonen-voorzieningen (BW bovenregionaal, BV en BT) in de U16. In lijn met het vorige uitvoeringsprogramma heeft de U16-werkgroep Zorglandschap een gezamenlijke visie opgesteld over wat een gewenste spreading is en hoe we daar naartoe willen werken. Hieronder is kort omschreven wat hierover in het Regioplan is vastgelegd. Op basis daarvan zijn de uitgangspunten aangevuld en verder uitgewerkt.

Wat is er al eerder vastgesteld over de spreading?

Belangrijke uitgangspunten voor de spreading uit Regioplan en uitvoeringsplan BW 2023-2028:

We werken door aan onze ambitie uit de Regionale koers van 2017: 'passende ondersteuning van deze kwetsbare doelgroep, zo thuis mogelijk'. We willen dat mensen een zo gewoon mogelijk leven kunnen leiden, in de eigen woon-en leefomgeving (thuis) zodat zij mee kunnen doen. Daartoe organiseren we passende zorg en ondersteuning op die plek waar mensen zich het meeste thuis voelen. We houden voor deze cliënten zo lang als dat nodig is gezamenlijk de infrastructuur en 24-uurs voorzieningen in stand. Daarbij sturen we gezamenlijk op een goede spreading van voorzieningen over de gehele U16-regio. Voor Beschermd Thuis betekent dit dat we direct in alle gemeenten kijken waar extra plekken nodig zijn. Voor Beschermd Verblijf (BV) sluiten we aan bij de ontwikkeling van vraag en aanbod. Als er een nieuwe locatie nodig is, wordt in alle 16 gemeenten bekeken waar dit het beste past.

Doel spreading

Het uitgangspunt is de inwoner. In de toekomst gaan we uit van voorzieningen die over de hele U16 evenredig verspreid zijn zodanig dat inwoners in hun eigen gemeente of regio in BW⁹-zorglocaties kunnen gaan wonen als dat nodig is. Het is dan ook logischer dat ze daar uitstromen en daarmee ook dichterbij hun netwerk blijven als ze zelfstandig gaan wonen waar dat wenselijk is voor hun herstel. Bijvangst is dat de uitstroom naar zelfstandige huisvesting ook beter verdeeld is over de regio.

Uitgangspunten spreading

Uitgangspunten voor inwoners die behoefte hebben aan voorzieningen in het kader van beschermd wonen (BW bovenregionaal, BV en BT)

- Inwoners voor zover mogelijk in hun eigen omgeving/ regio de beste kans op herstel geven.
- Inwoners waar mogelijk thuis ondersteunen en wanneer dat noodzakelijk is zorgen voor een voorziening waar ze terecht kunnen. Uitgangspunt is dat inwoners bij uitstroom uit de voorziening terugkeren naar de (eigen) wijk of eigen huis.

⁹ Hiermee bedoelen we zowel de BW bovenregionale als de BV voorzieningen

- Kern van deze koers is dat Beschermd Wonen veel meer in de nabijheid van de inwoner wordt georganiseerd. Door ondersteuning, bescherming en behandeling zo veel mogelijk in de thuissituatie in te zetten, stijgt de kwaliteit van leven. Kwetsbare inwoners kunnen zo onderdeel blijven van de samenleving.
- Inwoners zo min mogelijk laten verhuizen, maar wel zo snel mogelijk op de juiste plek ondersteunen.
- Instromen in een BW- of BV-plek is een uitzondering, inwoners die BT zorg nodig hebben, ontvangen dat in hun eigen woning. Wanneer dat niet haalbaar is, blijven BW- of BV- plekken toegankelijk.

Uitgangspunten voor gemeenten

- Bij spreiding van BV en BT wordt als uitgangspunt de vraag van inwoners genomen. Bij locaties BW Bovenregionaal - locaties is het uitgangspunt draaglast en draagkracht van de gemeenten. Spreiding over de wijken van voorzieningen, zowel intramuraal als ambulant, moet ook vanuit dat oogpunt bekeken.
- De gemeenten van herkomst zijn verantwoordelijk voor de eigen inwoners, dat geldt voor wanneer zij in een BW- voorziening zitten en vervolgens wanneer zij uitstromen naar de eigen gemeenten.
- Doordat de sociale teams het vooronderzoek doen bij de eerste aanvraag, kennen ze de betreffende inwoner, wat bij uitstroom ook een soepele overgang en terugkoppeling mogelijk maakt.

Uitgangspunten passend aanbod

- We streven naar het juiste aanbod op het juiste niveau (regio en U16). Dat vraagt om een evenredige spreiding van de huidige voorzieningen en om het aanpassen van het huidige aanbod aan de hand van de vraag (vraag naar safehouses en BW plekken voor gezinnen, prikkelarm wonen, ed).

Uitgangspunt financiën

Het huidige budgettaire kader is vooralsnog leidend voor de opgave Zorglandschap en de spreidingsvisie. De visie is gebaseerd op evenredigheid, dus zowel toepasbaar bij een toename van het budget als bij een afname.

Uitgangspunten regionale spreiding

- Beschermd Wonen-voorzieningen zullen nodig blijven voor een deel van de inwoners. We houden voor deze cliënten zo lang als dat nodig is gezamenlijk de infrastructuur en 24-uurs voorzieningen in stand. Daarbij sturen we gezamenlijk op een evenredige spreiding van voorzieningen over de gehele U16-regio.
 - Voor Beschermd Thuis (BT) betekent dit dat we direct in alle gemeenten kijken waar extra plekken nodig zijn. BT is echt een voorziening die zo dicht mogelijk bij het eigen netwerk beschikbaar zou moeten zijn.

- Voor Beschermd Verblijf (BV) sluiten we aan bij de ontwikkeling van vraag en aanbod en kijken we naar de verdeling op het niveau van de subregio's (West, Zou, Lekstroom en Utrecht stad). Uitgangspunt is dat subregio's voldoende plekken hebben voor hun eigen inwoners.
 - Het gaat hierbij om de spreiding van aantal plekken. Op individueel niveau kan het nog voorkomen dat een cliënt beter passende zorg kan ontvangen op een locatie in een andere regio. Als er een nieuwe locatie nodig is, wordt in alle 16 gemeenten bekeken waar die het beste past.
- Voor BW-bovenregionaal: het aantal van dit soort plekken bekijken we op U16-niveau. Vanwege het zware zorgkarakter en het kleine aantal cliënten is concentratie op een beperkt aantal locaties gewenst. Mochten er bovenregionale voorzieningen bijkomen, dan is Utrecht geen wenselijke locatie vanwege beperkingen in draagvlak en draagkracht. Een andere reden is dat Utrecht dan alle voorzieningen zou herbergen. Hoewel daar geen plannen voor zijn, is dit gegeven belangrijk om mee te nemen in een spreidingsvisie voor eventuele toekomstige uitbreiding of verplaatsing. Het biedt ook een kans om buiten Utrecht BW-bovenregionaal te hebben, waardoor voor een bepaalde groep het aanbod wellicht dichterbij huis komt.